

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331

**GMINA SKRWILNO/
POWIAT**

 Ostatnia
droga w tym roku

str. 2

GMINA RYPIN

 Strażnica OSP
Godziszewy
jak nowa

str. 3

REGION/KRAJ

 Pochówki tylko
w ścisłym rygorze

str. 5

RYPIN

 Kolejny wawrzyn
dla Wawrzyńca

str. 6

 CZWARTEK
3 GRUDNIA 2020

ISSN: 2544-8935

1,99 zł
w tym 5% VAT

nr 48/2020 (273)

CRY

TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO

Wróćą do wyremontowanej szkoły

GMINA ROGOWO ▶ Zakończył się remont budynku Szkoły Podstawowej w Nadrożu, polegający na ociepleniu placówki. Dzieci z Nadroża i okolic tym bardziej nie mogą się doczekać powrotu do nauki w trybie stacjonarnym

Inwestycja ma podnieść komfort nauki i pracy, przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów eksploatacyjnych. Jak informuje

Urząd Gminy Rogowo, zadanie zostało podzielone na dwa etapy. – Pierwszy z nich, zrealizowany w ubiegłym roku, polegał

na zakupie za kwotę 21 942,50 zł brutto niezbędnych materiałów budowlanych. Zostały one dostarczone przez dwie firmy, które wyłoniono w ramach przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (POLSTYR, Spółka cywilna z siedzibą w Starorypinie Rządowym oraz Zakład Handlowo-Usługowo-Produkcyjny „MATBED” Spółka Jawna z siedzibą w Rypinie) – informuje UG Rogowo.

dokończenie na str. 2

Gmina Rypin

Zaparkował... w stawie

Niecodzienne zdarzenie miało miejsce w ubiegłą sobotę w Balinie. Auto osobowe znalazło się w stawie, potrzebna była interwencja strażaków.

Chwila nieuwagi i niezaciągnięty ręczny hamulec? To prawdopodobna przyczyna „wodowania” pojazdu. W sobotę, przed południem, dwa zastępy strażaków z Rypina, OSP Kowalki oraz grupa wodno-nurkowa z Włocławka przeprowadziła akcję wyłowienia auta ze stawu w Balinie. Na szczęście nikomu nic się nie stało, a samochód został wyciągnięty z wody.

Na szczęście nikomu nic się nie stało, a samochód został wyciągnięty z wody.

(ak), fot. OSP Kowalki

REKLAMA

GRATULUJEMY!
MIĘDZYNARODOWY MISTRZ LITWY 2020
KLASA-LARG 5

EKO BLOK RYPIN
OFICJALNY SPONSOR **KRZYSZTOF BUBIK TEAM**

Mleczarska
MIESZKANIA JUTRA

BIURO SPRZEDAŻY MIESZKAŃ
KILIŃSKIEGO 3 87-500 RYPIN

519 481 821

WWW.EKOBLOK.COM.PL
facebook: ekoblok.com.pl

Ostatnia droga w tym roku

GMINA SKRWILNO/POWIAT ▶ Starostwo Powiatowe w Rypinie nie ustaje w wysiłkach, by uczynić przemieszczanie się mieszkańców wygodniejszym i zmniejszyć uszkodzenia aut na dziurawych szosach. Drogi powiatowe, drogi gminne to jednak worek bez dna...

Zimą, nawet te nowe, dobrze wykonane, ulegają uszkodzeniu. Do tego dochodzi konieczność rozwijania sieci dróg lokalnych, z których wiele nie ma jeszcze nawierzchni asfaltowej tylko gruntową. W połowie listopada oddano do użytku dwa odcinki dróg powiatowych w gminie Brzuze, o czym nie omieszkaliśmy napisać w jednym z ostatnich wydań „CRY”. Uroczystość przecięcia

wstęgi zaszczycił wicewojewoda Józef Ramlau, który nie bacząc na szalejącą pandemię, przyjechał do naszego powiatu. Inwestycję poświęcił ks. kanonik Zbigniew Morawski.

To nie koniec drogowych prac budowlanych w powiecie. Jak informuje starostwo, trwa remont 600-metrowego odcinka drogi powiatowej w Czarni Małej w gminie Skrwilno.

– To ostanie droga, która w tym roku będzie remontowana przez Powiat Rypiński. To wszystko z myślą o bezpieczeństwie i komforcie jazdy naszych mieszkańców. W 2020 roku oddaliśmy do użytku drogi powiatowe w gminie Skrwilno, Wąpielsk, Brzuze i Rypin – wyjaśnia starosta Jarosław Sochacki.

(jd), fot. Starostwo Powiatowe Rypin

Gmina Rogowo

Wrócą do wyremontowanej...

dokończenie ze str. 1

– Drugi etap polegał natomiast na przeprowadzeniu prac remontowych. Wykonawcą za-

dania został Paweł Piotrowski, prowadzący w Świeżawach działalność gospodarczą pn. „AGAT” Usługi Remontowo-Budowlane.

Pracownicy wskazanej firmy m. in. przygotowali podłozę do ocieplenia, wykonali obróbkę okien, nałożyli styropian o grubości 10 cm, zamocowali kołki, nałożyli siatkę zbrojeniową, podwójną warstwę kleju wyrównującego. Następnie zagruntowano ocieploną powierzchnię i nałożono tynk strukturalny. Wykonano też roboty dodatkowe. Łączny koszt robocizny i materiałów w ramach tego etapu wyniósł 134.272,80 zł – wyjaśniają urzędnicy.

Placówka zyskała nowy wygląd, kolorową elewację, nowe rynny i elementy oświetlenia. Odnowiony budynek prezentuje się okazale. Do pełni szczęścia brakuje tylko... uczniów. Ci wrócą w odnowione mury, miejmy nadzieję, na początku przyszłego roku, po kolejnej przerwie spowodowanej pandemią koronawirusa.

(ak), fot. UG Rogowo

Rypin/Powiat

Z gospodarską wizytą

W środę 25 listopada starosta Jarosław Sochacki i wicestarosta Piotr Czarnecki w towarzystwie przewodniczącego rady powiatu Krzysztofa Cegłowskiego udali się do nowo powstałej specjalistycznej placówki opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci i młodzieży.

Budynek jest zlokalizowany przy ul. Mławskiej w Rypinie obok istniejącego Domu Dziecka. Zamieszka w nim czternaścioro wychowanków z różnymi dysfunkcjami. Będą mieli do dyspozycji jedno- i dwuosobowe pokoje, zaplecze kuchenne i sanitarne oraz pomieszczenia do terapii, na przykład salę doświadczania świata wyposażoną w różnego rodzaju urządzenia stymulujące rozwój zmysłów.

Budynek jest już gotowy, wszystkie prace wykończeniowe zostały sfinalizowane, obecnie dostarczane są meble. Wizytujący obejrzeli efekty działań ekipy budowlanej oraz elementy wyposażenia, które najwyraźniej im się spodobały, o czym świadczy wpis

na facebookowej stronie starostwa:

„Już niebawem 14 podopiecznych zamieszka w nowych, w pełni przystosowanych i pięknie urządzonych pokojach” – czytamy w poście.

Koszt przedsięwzięcia wyniósł 4 605 874,00 zł. Na jego realizację powiat pozyskał 75% dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Podopieczni placówki będą mieli bardzo dobre warunki mieszkalne i życiowe. Zabraknie im jedynie miłości oraz obecności mamy i taty, ale tego urzędnicy, mimo najszczerzych chęci, nie są w stanie im zapewnić.

(jd), fot. Starostwo Powiatowe Rypin

Rypin

Przyjemniej w bibliotece

Stałych bywalców Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Rypinie zapewne uraduje, że obecnie katalogowane nowości książkowe i audiobookowe (o których piszemy w osobnym artykule) będzie można wypożyczać w świeżo wyremontowanej książnicy.

Wymuszoną przez pandemię przerwę w działalności wykorzystano na malowanie ścian i cyklowanie podłóg w centrali przy ul. Warszawskiej 20. Szczególnie cieszy odświeżenie Sali Wystaw i Promocji, która jest miejscem ciekawych wydarzeń. W niej toczą się gorące debaty Klubu Filozoficznego, rozmowy o literaturze w Dyskusyjnym Klubie Książki, a przede wszystkim spotkania autorskie, będące okazją do lepszego poznania ulubionych pisarzy, sportowców muzyków, dziennikarzy.

Od 1 grudnia decyzją Rady Ministrów zezwolono na udostępnienie zbiorów bibliotecznych.

W związku z czym czynny jest już oddział dziecięcy i filia nr 2 przy ul. Młyńskiej 12 oraz filia nr 1 przy ul. Wojska Polskiego. Centrala przy ul. Warszawskiej zostanie otwarta niezwłocznie po zakończeniu części prac remontowych.

Sukces Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Rypinie

Rypińska książnica została jedną ze 100 placówek w kraju, które otrzymały wyróżnienie w konkursie Noc Bibliotek 2020. Mimo trudności podjęła się organizacji akcji w obowiązującym reżimie sanitarnym i pokazała, jak wspólnie tworzyć wyjątkowy „klimat na czytanie”.

(jd)

Strażnica OSP Godziszewy jak nowa

GMINA RYPIN ▶ Zakończyła się rozbudowa strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Godziszewach polegająca na dobudowaniu pomieszczenia socjalnego oraz izby pamięci o łącznej powierzchni około 62m². Inwestycja była prowadzona metodą gospodarczą

Wiele prac zostało wykonanych społecznie przez strażaków-ochotników na czele z prezesem OSP oraz przez sołtysa wsi Godziszewy. Część prac wymagających odpowiednich uprawnień zlecono podmiotom zewnętrznym. W nowo wybudowanym pomieszczeniu socjalnym wydzielono dodatkową toaletę,

ułożono terakotę i glazurę oraz nową armaturę.

Wraz z rozbudową zostały przeprowadzone prace remontowe wewnątrz oraz na zewnątrz budynku, w ramach których ułożono nową glazurę i armaturę w dotychczasowym zapleczu socjalnym, kompleksowo wyremontowano toalety, wstawiono

drzwi wewnętrzne i wymalowano wszystkie pomieszczenia. Pomieszczenia socjalne zostały wyposażone w nowe meble i sprzęty. Prace zewnętrzne polegały na wymianie drzwi wejściowych do budynku, wyremontowaniu schodów zewnętrznych oraz podjazdu dla niepełnosprawnych. Dodatkowo zainstalowano nowe szambo wybieralne na nieczystości płynne oraz nową bramę garażową.

Wszystkie prace wewnątrz budynku zostały ukończone. Pozostały jeszcze roboty na zewnątrz: wylanie posadzki w garażu i budowa wjazdu do garażu oraz odświeżenie elewacji zewnętrznej. W trakcie budowy jest również wolnostojący budynek gospodarczy o powierzchni 35 m².

– Realizacja inwestycji była możliwa dzięki bardzo dobrej współpracy Gminy Rypin, Ochot-

nicznej Straży Pożarnej w Godziszewach, sołtysa wsi Godziszewy oraz Koła Gospodyń Wiejskich w Godziszewach zarówno w zakresie finansowania jak i realizowania poszczególnych etapów robót. Środki na rozbudowę, remont i zakup wyposażenia pochodziły z budżetu gminy, z funduszu sołectkiego, z dotacji

pozyskanych przez OSP i KGW. Dzięki rozbudowie strażnicy znacznie polepszyły się warunki prowadzenia działalności statutowej przez OSP i KGW, co z pewnością przyczyni się do dalszego rozwoju miejscowych organizacji społecznych – informuje Urząd Gminy Rypin.

(ak), fot. UG Rypin

Wąpielsk

Upiększyli swoją gminę

W gminie Wąpielsk w listopadzie zakończyły się prace społecznie użyteczne. Wykonywały je osoby bezrobotne z terenu gminy skierowane przez urząd pracy, który refunduje ze środków Funduszu Pracy do 60 proc. minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu.

W przypadku ludzi pracujących na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych jest to do 100

proc. minimalnej kwoty świadczenia. Prace te mogą być wykonywane w wymiarze do 10 godzin

tygodniowo na terenie gminy, w której bezrobotny zamieszkuje lub przebywa. Urząd Gminy Wąpielsk jest zadowolony z wykonanych zadań przez bezrobotnych, o czym świadczy wpis na facebookowym profilu placówki:

„Dbanie o czystość w miejscowościach, sadzenie nowych drzew, krzewów, kwiatów, budowa chodników, czyszczenie rowów melioracyjnych, pomoc przy budowie wodociągów, kanalizacji czy obsługa imprez, spowodowało, że nasza gmina dzięki Waszej pracy mogła się kolejny rok rozwijać. Te wszystkie działania

zauważane są nie tylko przez naszych mieszkańców, ale również przez osoby przyjezdne i spotykają się z bardzo pozytywnym odbiorem. Dziękujemy wszystkim osobom, które z dużym zaangażowaniem w wykonywały prace

na rzecz gminy Wąpielsk” – zwrócili się do osób, które pomogły zadbać o teren gminy pracownicy UG Wąpielsk.

(jd),
fot. UG Wąpielsk

Kasa na inwestycje

POWIAT ➤ – 30 listopada ruszyły dwa z czterech planowanych jeszcze na ten rok naborów wniosków o pomoc finansową z PROW na lata 2014-2020 – informuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

W ARiMR można już ubiegać się o wsparcie na realizację inwestycji zabezpieczających gospodarstwa przed skutkami suszy oraz na rozwój usług rolniczych. O dotację na inwestycje w nawadnianie gospodarstw w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” może wystąpić rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni co najmniej 1 ha i nie większe niż 300 ha, który w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku wykazał przychód w wysokości co najmniej 5 tys. zł. Konieczne jest również posiadanie wpisu w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Wsparcie jest przyznawane na realizację inwestycji ulepszających już istniejące instalacje nawadniające, powiększających obszar nawadniania lub jednocześnie powiększających obszar nawadniania i ulepszających już istniejące instalacje. Dofinanso-

wanie można otrzymać m.in. na: budowę studni i zbiorników; zakup maszyn i urządzeń do poboru, magazynowania, uzdatniania, odzyskiwania lub rozprowadzania wody, instalacji nawadniających i systemów do sterowania nawadnianiem. Limit finansowy na jednego beneficjenta i jedno gospodarstwo wynosi 100 tys. zł, przy czym refundacji podlega 50 proc. kosztów poniesionych na realizację inwestycji (60 proc. w przypadku młodego rolnika). Minimalny poziom kosztów inwestycji musi być wyższy niż 15

tys. zł.

Coś dla przedsiębiorców

Dругa propozycja wsparcia adresowana jest do przedsiębiorców, którzy pracują już na rzecz rolników i chcą rozwijać swoją działalność w zakresie usług wspomagających produkcję roślinną lub chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, czy też usług świadczonych po zbiorach. O dofinansowanie na „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych” może ubiegać się osoba fizyczna, prawna, jednostka organizacyjna nieposiada-

jąca osobowości prawnej, która jako mikro- lub małe przedsiębiorstwo wykonuje działalność gospodarczą obejmującą świadczenie usług dla gospodarstw rolnych przez okres co najmniej 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku w zakresie co najmniej jednego z następujących kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności: 01.61.Z – Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną, 01.62.Z – Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, 01.63.Z – Działalność usługowa następu-

jąca po zbiorach.

Refundacji podlega do 50 proc. kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się m.in. koszty zakupu lub leasingu nowych maszyn, narzędzi lub urządzeń do produkcji rolnej, aparatury pomiarowej i kontrolnej, sprzętu komputerowego i oprogramowania służących do zarządzania przedsiębiorstwem lub wspomagających sterowanie procesem świadczenia usług. Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji programu wynosi maksymalnie 500 tys. zł na jednego beneficjenta. Wnioski przyjmują oddziały regionalne ARiMR. Można je składać osobiście, drogą elektroniczną lub rejestrowaną przesyłką pocztową. Dokumenty o przyznaniu pomocy na rozwój usług rolniczych Agencja przyjmuje do 13 stycznia 2021 r., na inwestycje w nawadnianie gospodarstw – do 28 stycznia przyszłego roku.

(AdWo), fot. ilustracyjne

Powiat

Zrób biznes na wsi

Nawet 250 tys. zł wsparcia można dostać na założenie biznesu na wsi. Nabór wniosków został przedłużony do 31 grudnia br.

ARiMR przyjmuje wnioski od rolników, którzy chcą założyć firmę na wsi i uzyskać na ten cel „Premię na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” finansowaną z PROW na lata 2014-2020. Wnioski o taką pomoc można składać od 29 października, a pierwotny termin zakończenia naboru wyznaczony na 30 listopada został wydłużony do 31 grudnia 2020. O premię może ubiegać się rolnik, małżonek rolnika lub domownik, który m.in. podlega ubezpieczeniu w KRUS w pełnym zakresie nieprzerwanie co najmniej od 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

O dofinansowanie mogą starać się osoby, które chciałyby rozpocząć prowadzenie działalności pozarolniczej po raz pierwszy,

jak również osoby, które przez 24 miesiące poprzedzające złożenie wniosku miały zawieszoną lub zakończoną działalność gospodarczą oraz te, które swój biznes na wsi już prowadzą i chcą go rozszerzyć o nowy rodzaj działalności. Wysokość premii uzależniona jest od liczby miejsc pracy, które rolnik planuje utworzyć w swojej firmie, i wynosi: w przypadku jednego miejsca pracy – 150 tys. zł. Przy dwóch premia wzrasta do 200 tys. zł, a przy trzech do 250 tys. zł. Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej jest wypłacana w dwóch ratach.

Pierwszą (80 proc.) rolnik otrzyma, gdy spełni warunki określone w wydanej decyzji o przyznaniu pomocy, a będzie miał na to 9 miesięcy liczonych od dnia

doręczenia takiej decyzji. Pozostałe 20 proc. wpłynie na jego konto po realizacji biznesplanu, nie później jednak niż do upływu 2 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy. Co ważne, 70 proc. kwoty premii musi być wydane na inwestycje w środki trwałe, czyli np. zakup nowych maszyn i urządzeń, środków transportu czy wyposażenia. Pozostałe 30 proc. można przeznaczyć na wydatki bieżące związane z prowadzeniem działalności.

Firma, która zostanie założona dzięki otrzymaniu dotacji, może zajmować się m.in. sprzedażą produktów nierolniczych, naprawą pojazdów samochodowych, budownictwem, sprzedażą detaliczną, fryzjerstwem, rzemiosłem, rękodzielnictwem, prowadzeniem obiektów noclegowych i turystycznych, usługami cateringowymi, opieką nad dziećmi lub osobami starszymi czy niepełnosprawnymi, a także działalnością weterynaryjną, informatyczną, architektoniczną, usługami rachunkowymi, księgowymi, audytorskimi czy technicznymi. Pełna lista rodzajów działalności objętych wsparciem obejmuje ponad 400 pozycji, tzw. kodów PKD.

Wnioski przyjmują oddziały regionalne ARiMR. Można je składać osobiście, drogą elektroniczną lub rejestrowaną przesyłką pocztową.

(AdWo),
fot. ilustracyjne

Gmina Rypin

Droga już przejezdna

Dobiegają końca roboty budowlane w ramach inwestycji pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 120342C Głowińsk-Głowińsk”.

W miniony piątek wykonano oznakowanie poziome, stanowiące elementy poprawiające bezpieczeństwo na drodze. Do zakończenia inwestycji pozostało

wykonanie poboczy z kruszywa kamiennego oraz prace porządkowe. Najważniejsze, że droga jest już przejezdna.

(red), fot. UG Rypin

Pochówki tylko w ścisłym rygorze

REGION/KRAJ ▶ Wiele mieszkańcom naszego regionu nie podobają się ograniczenia i nowe wytyczne dotyczące pochowania ich bliskich zmarłych w wyniku zakażenia koronawirusem. Zastrzeżenia kierują do księży, zakładów pogrzebowych czy medyków. – W związku z niebezpieczeństwem szerzenia się choroby covid-19, zasady postępowania ze zwłokami osób zmarłych są poddawane ścisłemu rygorowi sanitarnemu – wyjaśnia nam Łukasz Betański, rzecznik Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy

Do naszej Redakcji zgłaszają się Czytelnicy, dla których niezrozumiałe są nowe zasady, jakimi mają kierować się po śmierci zmarłych na covid-19. Kontrowersje budzi zakaz obejrzenia zwłok bliskiej osoby, wskazywanie kremacji jako najwłaściwszego sposobu pochowania bliskiego. Zarzuty kierowane są do osób, które na ostatniej drodze zmarłego na covid-19 pacjenta stają: a to szpitala, a to lekarza, księdza czy pracownika zakładu pogrzebowego. Tymczasem to panująca od marca 2020 roku w naszym kraju epidemia koronawirusa wymusiła obostrzenia także w sposobie postępowania ze zwłokami zakażonych zmarłych.

– W związku z niebezpieczeństwem szerzenia się choroby covid-19 zasady postępowania ze zwłokami osób zmarłych są poddane ścisłemu reżimowi sanitarnemu, a przy pochówku należy zachować szczególne środki bezpieczeństwa – wyjaśnia nam Łukasz Betański, rzecznik prasowy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy.

Specjalnie na okoliczność epidemii koronawirusa minister zdrowia już 3 kwietnia zmienił (uszczegółowił) zasady wcześniej obowiązującego prawa, które regulowały postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Postępowanie jest więc od kwietnia szczegółowo uregulowane w przypadku śmierci osoby zakażonej koronawirusem i musi być przestrzegane przez każdego, bez wyjątku.

W przypadku zwłok osób zmarłych na covid-19 odstępuje się, zgodnie z prawem, od standardowej procedury mycia oraz ubierania zwłok i, tym bardziej, okazywania. Jeżeli zaistnieje taka konieczność (np. identyfikacja), należy zachować szczególne środki ostrożności.

Ciało zmarłego zakażonego koronawirusem jest natomiast dezynfekowane płynem odkażającym o spektrum działania wirusobójczego i umieszczane w worku: specjalnym, szczelnym, ochronnym, wraz z ubraniem, a nawet okryciem szpitalnym. Powierzchnia zewnętrzna każdego worka szczelnie zamkniętego musi zostać również zdezynfe-

kowana przez spryskanie środkiem wirusobójczym.

Wybór między kremacją, a pochówkiem w trumnie należy do organizatorów pogrzebu. Trzeba to zgłosić niezwłocznie, bo od tego zależy dalsze postępowanie ze zwłokami.

W przypadku kremacji worek ze zwłokami zmarłego umieszcza się w drugim worku, również go dezynfekując i wkłada do kapsuły transportowej, wykonanej z materiału umożliwiającego jej mycie lub dezynfekcję, która po przekazaniu zwłok do spalarni podlega standardowej dekontaminacji. Kapsuła transportowa jest natychmiast szczelnie zamykana, spryskana środkiem

odkażającym i przekazana do krematorium.

W przypadku pochówku w trumnie zwłoki w worku umieszczane są w trumnie, na dnie której konieczne jest umieszczenie warstwy substancji płynochłonnej o grubości 5 centymetrów. Trumnę natychmiast zamyka się i dezynfekuje z zewnątrz, po czym transportuje bezpośrednio na cmentarz.

Transport zwłok zarówno w trumnie jak i w kapsule transportowej należy prowadzić jednym zespołem przewozowym.

Pomieszczenia, w których osoba zmarła przebywała oraz przedmioty, których używała, podlegają odkażaniu. Osoby

bezpośrednio zaangażowane w proces dekontaminacji zwłok oraz ich przewozu muszą być wyposażone w komplet środków ochronnych typu: kombinezon lub długi fartuch ochronny i czepek na głowę, jednorazową maskę zakrywającą otwory oddechowe, a do czasu umieszczenia zwłok w szczelnym worku – maskę z filtrem odpowiedniej klasyfikacji ochronnej, gogle lub przyłbicę ochronną jednorazową lub wcześniej poddaną dekontaminacji, optymalnie długie, jednorazowe rękawice nitrylowe. Środki wielorazowego użytku natychmiast po zakończeniu czynności myje się i dezynfekuje.

Ostatnia droga osoby zmarłej w wyniku zakażenia koronawirusem jest więc inna ze względów sanitarnych. Nie może być mowy o wystawianiu trumien w kaplicach przedpogrzebowych czy ich otwierania. Ciało zmarłego trafia, odpowiednio zabezpieczone, w trumnie bezpośrednio na cmentarz lub w kapsule do spalarni zwłok.

– U nas ksiądz sugeruje spopielenie zwłok, a nam się to nie podoba, bo ciało należy złożyć do grobu zgodnie z naszą tradycją, a nie prochy – alarmuje nasz Czytelnik.

Urna z prochami zakażonego koronawirusem może być wniesiona do kościoła na mszę świętą pogrzebową, trumna z ciałem natomiast, ze względów sanitarnych, nie. Takie są przepisy epidemiczne. W przypadku pochówku w trumnie osoby zmarłej zakażonej koronawirusem msza święta pogrzebowa w kościele czy kaplicy odbywa się bez trumny, która eksportowana jest bezpośrednio na miejsce pochówku. Stąd wiele niedomówień i stwierdzeń, że ksiądz sugeruje spopielenie. Jeśli ktoś nie wyobraża sobie mszy pogrzebowej bez szczątków zmarłego, musi zdecydować się na kremację. Nie ma to nic wspólnego z różnicowaniem ludzi czy okazywaniem mniejszego szacunku, chodzi o bezpieczeństwo epidemiczne.

Nie ma obowiązku spopielenia ciała zmarłego, u którego zostało potwierdzone zakażenie koronawirusem. Trumna z ciałem trafia bezpośrednio na cmentarz, a nie do kościoła czy kaplicy na mszę świętą. Msza pogrzebowa odbywa się bez trumny. Wszystko odbywać się musi w czasie epidemii w najwyższym reżimie sanitarnym, także pochówki.

– Uroczystości pogrzebowe nie są traktowane jako zgromadzenie i w związku z tym, w przypadku ceremonii pogrzebowej w dalszym ciągu obowiązują wytyczne z 29 listopada 2020 roku, które mówią o zasadzie: 1 osoba na 15 metrów kwadratowych oraz zachowanie odległości nie mniejszej niż półtora metra i noszenie maseczki – precyzuje Łukasz Betański z wojewódzkiego sanepidu.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Kolejny wawrzyn dla Wawrzyńca

RYPIN ▶ Wawrzyniec Turowski otrzymał tytuł finalisty Select Respect Film Festival w Salonikach w Grecji. Film rypinianina pt. „39” został wybrany jako jedyny film z Polski spośród ponad 3000 zgłoszeń z całego świata

Do ścisłego finału organizatorzy i jurorzy festiwalu w Salonikach wybrali 22 najlepsze filmy dokumentalne, w tym film Wawrzyńca oraz 22 fabuły. Oprócz dokumentu z Rypina zaprezentowano prace m. in. z Wielkiej Brytanii, Iranu, Indii, Francji, Szwecji, Meksyku, Korei Południowej, Argentyny i Belgii. Select Respect Film Festival to coroczny międzynarodowy festiwal filmów dotyczących praw człowieka, organizowany przez Select Respect Network. Organizacja zwraca uwagę na takie kwestie jak zwalczanie dyskryminacji i stereotypów, wzajemny szacunek oraz rozwiązywanie konfliktów.

Wyłonione prace dotyczyły szerokiego spektrum przeciwności jakie dotyczą ludzi w wielu miejscach świata, m.in. wojny, rasizmu, problemów zwianych z etyką, równouprawnienia,

dyskryminacji, niepełnosprawności, itp. Mianownikiem łączącym je wszystkie był szacunek do drugiego człowieka i szukanie mostów porozumienia. Wydarzeniami towarzyszącymi były panele dyskusyjne, podczas których rozmawiano o współczesnych problemach społeczeństw w różnych krajach i pokazano możliwości ich rozwiązania.

– Niezmiennie miło

mi, że kolejny film zrealizowany w Rypinie mojego autorstwa został doceniony w kolejnym kraju. Tym bardziej, że jego tematyka jest społecznie zaangażowana, a jest mi ona szczególnie bliska. Dokument pt. „39” opowiada o wielkiej zmianie w życiu pana Stefana, który pewnego dnia postanowił walczyć o samego siebie, dając tym samym przykład do naśladowania. To dla mnie bardzo ważne, że moje

filmy doceniane są nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Dzięki temu do tej pory widzowie na festiwalach w Grecji, Hiszpanii, Chorwacji, Kosowie, Turcji, Iranie i Stanach Zjednoczonych mieli okazję poznać historie wspaniałych mieszkańców Rypina i zobaczyć piękne miejsca w naszym mieście – mówi Wawrzyniec.

To kolejny festiwal prezentujący filmy dotyczące praw człowieka, który docenił ten dokument. Za „39” Wawrzyniec otrzymał również tytuł finalisty, m.in. XXVI Międzynarodowego Festiwalu Filmów Niezależnych im. Ireneusza Radzia „Publicystyka” w Kędzierzynie-Koźle. Na konkurs wpłynęło kilkaset filmów z całego świata. Jurorzy wybrali 52 najlepsze, w tym film rypinianina. Oprócz filmów z Polski w finale pokazano prace m.in. z USA, Hiszpanii, Iranu, Szwajcarii, Turcji, Ekwadoru,

Węgier i Izraela.

Festiwal jest unikatową w skali naszego kraju imprezą poświęconą promocji szeroko pojętej publicystyki filmowej. Celem wydarzenia jest nie tylko pokazanie osiągnięć i trendów niezależnej twórczości filmowej, ale także doskonalenie nabytych już umiejętności poprzez zajęcia warsztatowe, spotkania i dyskusje. „Publicystyka” prezentuje filmy omawiające aktualne wydarzenia, problemy życia społecznego, zjawiska gospodarcze i kulturalne. To kolejna edycja tego festiwalu z udziałem w finale filmu Wawrzyńca Turowskiego. W poprzedniej edycji „Publicystyki” do finału zakwalifikowano wcześniejszy film młodego twórcy pt. „Winda na Świat”, który również wpisuje się w gamę tematów społecznie ważnych.

(mr), fot. nadesłane

Rypin

Nowości w rypińskiej księżnicy

Przez niemal cały listopad Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna była zamknięta dla czytelników w związku z obostrzeniami pandemicznymi, ale pracownicy cały czas mają ręce pełne roboty. Dotarły do nich jeszcze pachnące drukiem nowości, więc je katalogują, opisują, foliują okładki.

Literatura polska

Wśród nowych pozycji, które wzbogaciły księgozbiór znalazł się „Czuły narrator” Olgi Tokarczuk będący zbiorem dwunastu wykładów i esejów, w tym jej szeroko komentowane przemówienie noblowskie. Ta opowieść o współczesnym świecie i własnej twórczości Tokarczuk pomoże czytelnikowi uporządkować myśli i odpowiedzieć na ważne pytania w czasach, gdy świat stanął na głowie.

„Przez” Zośki Papużanki, jednej z ciekawszych polskich pisarek średniego pokolenia jest opowieścią o bezimiennym trzydziestosześcioletnim mężczyźnie, który wynajmuje mieszkanie po to by obserwować i fotografować

swoją pięć lat wcześniej porzucaną żonę. Jaki jest tego sens? Czy to tęsknota, miłość, pamięć o tym co było? Powieść uświadamia, że pozornie nic nieznaczące gesty, przedmioty czy zdarzenia tak naprawdę wpływają na relacje z drugim człowiekiem i często je niszczą.

„Czerń i purpura” Wojciecha Dutki to oparta na faktach powieść o dwojgu ludziach i koszmarze Auschwitz. Młoda kobieta znalazła się w pierwszym kobiecym transporcie do Oświęcimia. Chce za wszelką cenę przeżyć piekło niemieckiego obozu zagłady. Los daje jej szansę: ma zaśpiewać na urodzinach młodego esesmana, który na jej oczach z zimną

krwią zamordował bezbronnego więźnia.

Kolejną pozycją z czasów zagłady jest „Dziennik Reni Spiegel. Życie młodej dziewczyny w cieniu Holocaustu”. Odnalezione po 70 latach w jednej z nowojorskich skrytek bankowych zapiski młodej polskiej Żydówki stały się prawdziwą sensacją. Dziewczynka zaczęła prowadzić dziennik jako piętnastoletka. Mieszkała wtedy z młodszą siostrą Arianą u dziadków w Przemyslu. Opisywała wojenną codzienność, pełną dramatycznych zdarzeń - ucieczkę przed nalotami bombowymi, znikanie kolejnych żydowskich rodzin czy tworzenie getta. Jej zapiski przywołują tęsknotę za matką, od której obie siostry zostały odseparowane. Renia pisze też o pierwszej miłości do Zygmunta Schwarzera, przytacza zabawne i błahe historie, wyraża zachwyt przyrodą. Nastoletnie egzaltacje mieszają się ciągle z grozą śmierci, natchnione wiersze z opisami dramatycznej, wojennej rzeczywistości. Autorka dziennika została zastrzelona w 1942 roku przez niemieckiego żołnierza. Miała wówczas niespełna 18 lat.

Również podczas II wojny

światowej toczy się akcja fabularyzowanej biografii Iny Benity, jednej z najpopularniejszych aktorek dwudziestolecia międzywojennego.

„Tajemnica Iny” Cezarego Harasimowicza. To historia pięknej kobiety, która podczas wojny współpracowała ze Związkiem Walki Zbrojnej Armii Krajowej, rozpracowując okupanta i współpracujących z nim polskich aktorów. Za romans z Austriakiem Ottonem Haverem została uwięziona na Pawiaku, gdzie 7 kwietnia urodziła syna, którego ojcem był Niemiec Hans Georg Pasch, pomagający Polakom i Żydom. Po Powstaniu Warszawskim słuch o niej zaginął, dopiero po latach okazało się, że mieszka w Stanach Zjednoczonych. Benita zmarła 9 września 1984 roku w Mechanicsburgu na raka płuc.

Literatura obca

„Moja znikająca połowa” amerykańskiej pisarki Brit Bennett jest opowieścią o życiu bliźniaczek Stelli i Desiree, które nie potoczyło się tak, jak planowały. Wychowane w ubogiej afroamerykańskiej rodzinie uciekają w świat, z nadzieją na lepszą przyszłość. Desiree wciąż należy do czarnej społeczności, a Stella zrywa kontakt z rodziną i potajemnie wychodzi za białego mężczyznę, który nic nie wie o jej przeszłości. Po latach kłamstw losy siostr splotą się na nowo, gdy niespodziewanie skrzyżują się drogi ich córek.

„Trzy kobiety” amerykańskiej pisarki i dziennikarki Lisy Taddeo

są opowieścią o życiu tytułowych trzech kobiet, które wiele w życiu doświadczyły. Taddeo poświęciła 8 lat na poznanie Maggie, Sloane i Liny (imiona zmienione). Rozmawiała i korespondowała z nimi, przeprowadzała wywiady z ich bliskimi. W dwóch przypadkach przeprowadziła się nawet do miast, w których mieszkały. Wszystko po to, by jak najwiarygodniej pokazać ich historie, niejednokrotnie bardzo trudne doświadczenia, po to, by ukazać prawdę o ich pożądanym. Czy jej się to udało? Odpowiedź na to pytanie każdy znajdzie po przeczytaniu książki.

„10 minut i 38 sekund na tym dziwnym świecie” Elif Shafak, tureckiej pisarki urodzonej we Francji to historia oparta na wspomnieniach głównej bohaterki Leili, która nie żyje. Po zatrzymaniu akcji serca jej umysł pracuje na najwyższych obrotach przynosząc kolejne retrospekcje z minionego życia. Obrazy pozornie wyrwane z kontekstu łączą się w zmysłową opowieść o życiu w świecie, w którym wielu ludziom nadal odbiera się prawo do bycia sobą. Autorka porusza takie tematy, jak przemoc wobec kobiet i dzieci, patriarchat, indoktrynacja religijna. Dotyka też dyskryminacji osób nieheteronormatywnych.

W następnym wydaniu „Cry” napiszemy więcej o powieściach sensacyjnych i kryminalnych, których sporo znalazło się wśród nabytków Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Rypinie.

Tekst i fot. (jd)

Za zamkniętymi drzwiami Rypińskiego Domu Kultury

RYPIN ▶ Na początku listopada Rypiński Dom Kultury zgodnie z decyzją rządu zamknął podwoje, przenosząc się do internetu. Zostało uruchomione wirtualne studio, w którym osoby związane w jakikolwiek sposób z szeroko pojętą kulturą opowiadają o swojej pasji

Część zajęć również realizowana jest w sieci, jak chociażby ćwiczenia wokalne prowadzone przez Natalię Woźnicką. Wyłoniono laureatów Turnieju Recytatorskiego Poezji Patriotycznej, trwa konkurs na najpiękniejszą szopkę bożonarodzeniową. Ale to nie wszystko.

– Szykujemy nowe muzyczne niespodzianki. W związku ze zbliżającymi się świętami są one związane z Bożym Narodzeniem. Będzie można usłyszeć, ale i zobaczyć cały zespół RDK-u. Tkwiemy znowu w zamknięciu, lecz

oprócz prac bieżących staramy się nie dać o sobie zapomnieć. Mamy nadzieję, że skoro przyjęto nasze wcześniejsze produkcje z entuzjazmem, o czy świadczyły przychylne komentarze i duża liczba polubień, najnowsze też się spodobać. Pierwszą z nich będzie refleksyjna kolęda, do której napisałam słowa, a muzykę skomponowała Natalia Woźnicka. W przyszłym tygodniu ma być gotowy podkład, potem próby i nagrywanie. Oby tylko nikt nie znalazł się na kwarantannie, ponieważ planujemy udział wszyst-

kich całej naszej załogi w klipie. O drugiej produkcji na razie nic nie powiem, niech nadal będzie niespodzianką – częściowo uchyliła rąbka tajemnicy Justyna Motylewska, szefowa RDK-u.

W placówce pełną parą idą przygotowania do finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Dotarło już 30 puszek, które pracownicy pieczętowanie złożyli. Niebawem zostaną przysłane identyfikatory dla wolontariuszy. Od 16 grudnia przy kasie stanie stacjonarna puszka, do której będzie można wrzucać datki.

– Gdy zawnioskowaliśmy o tę puszkę, nie wiedzieliśmy jeszcze, że ponownie będziemy zamknięci. Wyszliśmy z założenia, że część z osób, które przyjdą do kina wrzuci parę monet czy banknotów do skarbonki. Skoro nie ma widoków na odblokowanie RDK-u w najbliższym czasie zapraszamy do nas tych, którzy zechcą podzielić się swoim przysłówkowym groszem z Orkiestrą. Między 8.00, a 14.00 jesteśmy w pracy. Można wejść i wrzucić datkę. Jeśli się zdarzy, że drzwi będą zamknięte proszę dzwonić, ktoś z pracowni-

ków wyjdzie ze skarbonką – zachęca Justyna Motylewska.

Do Rypińskiego Domu Kultury zgłosiło się 30 wolontariuszy, wielu z nich już ma doświadczenie w kwestowaniu dla WOŚP-u. Nadal jest planowana zbiórka uliczna. Orkiestra zagra w niedzielę 10 stycznia. Z zebranych środków zostanie kupiony nowoczesny sprzęt dla laryngologii, otolaryngologii i diagnostyki głowy, w który będą wyposażone specjalistyczne gabinety lekarskie i sale operacyjne.

(jd), fot. archiwum

Rypin/Gmina Rogowo

Małgorzata Tłuchowska, wokalistka z gminy Rogowo

W kolejnym odcinku z cyklu „Z pasją o kulturze” gością Justyny Motylewskiej w wirtualnym studio RDK-u była Małgorzata Tłuchowska, mama trójki dzieci, która wolne chwile przeznaczają na śpiewanie.

Pochodząca z Brzeszczek Małych w gminie Rogowo wokalistka wychowała się w muzycznej rodzinie.

– Wszystko zaczęło się w domu rodzinnym, w którym zawsze było dużo muzyki. Mój tata pięknie śpiewał i razem z nim często, podczas różnych uroczystości, razem śpiewaliśmy. Byłam dość nieśmiałym dzieckiem, dopiero w liceum pani profesor Pilewska zauważyła mój talent. Odważyłam się na solowe występy podczas uroczystości szkolnych, chociaż już w podstawówce wychowawczynie pani Jagoda Daniel namawiała moją mamę, żebym rozwijała

swoje zdolności. Jak już byłam dorosła rozpoczęłam zawodo-wo śpiewanie w zespole Galaxis, współpracowałam z nimi 6 lat do momentu gdy na świat przyszło moje pierwsze dziecko – opowiadała o początkach przygody ze śpiewaniem Małgorzata Tłuchowska.

Kolejnym zespołem, z którym związała się wokalistka, również na 6 lat, był Reflex. Obecnie współpracuje z grupą Convers. Występowała gościnnie u Dona Vasyła, którego poznała przez znajomych. Szczególnie ciepło wspomina tegoroczny koncert w Ostródzie transmitowany przez Telewizję Polską w

ramach wakacyjnej trasy Dwójki.

Nie tylko muzyka jest pasją Małgorzaty Tłuchowskiej: – Jak tylko mi czas pozwoli, maluję obrazy olejne i akrylowe, które przedstawiają naturę w szerokim rozumieniu, a także portrety. Poza tym lubię szyć – wyznała wokalistka.

Każdy, kto chciałby usłyszeć, jak śpiewa Małgorzata Tłuchowska może jej posłuchać w andrzejkowym koncercie, który został nagrany w RDK-u i jest dostępny na facebookowej stronie placówki.

(jd), fot. Facebook.com/Małgorzata Tłuchowska

Przedszkolaki świadome swoich praw

GMINA RYPIN ▶ Janusz Korczak prawie sto lat temu napisał „Nie ma dzieci, są ludzie”. Wprawdzie w Polsce przez ten czas wiele się zmieniło w podejściu do najmłodszych, lecz nadal prawa dziecka nie są w pełni respektowane, ciągle wiele osób uważa, że klaps to nie bicie

zo listopada obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. To właściwy moment, aby wyjaśnić najmłodszym i wielu dorosłym, że wszyscy ludzie są równi, mają takie same prawa, które nie zależą od wypełnienia obowiązków. Małemu człowiekowi należy wytłumaczyć jak ma je egzekwować i kogo prosić o pomoc. Powinien wiedzieć, że skoro jego prawa są dla niego ważne, więc należy szanować prawa

innych ludzi. Dzieci wymagają większej ochrony, więc oprócz praw człowieka mają dodatkowe prawa – prawa dziecka.

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi gwarantującymi prawa dziecka są: Konstytucja RP, Konwencja o Prawach Dziecka, Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

O tym ważnym dla dzieci dniu, nawet ważniejszym od Dnia Dziecka, pamiętali wychowawcy oddziałów przedszkolnych

w Szkole Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie. W piątek 20 listopada dzieci wspólnie ze swoimi paniami omawiały prawa najmłodszych na podstawie prezentacji multimedialnej oraz obejrzały bajki edukacyjne. Podsumowaniem zajęć było wspólne wykonanie plakatu dotyczącego poruszanego tematu.

(jd), fot. SP Borzymin

Rypin

Szlif przy Rzeźniczej

W ostatnich dniach listopada podpisana została umowa z Klubem Szlif FG Chapter Rypin na wynajem budynku przy ul. Rzeźniczej.

Budynek ten zajmowany był kiedyś przez Wojewódzką Kolumnę Transportu Sanitarnego. W ubiegłych latach próbowano go sprzedać, jednak nie zyskał nabywców. Spotkanie stron umowy było także okazją do podziękowania. Członkowie Klubu Szlif FG Chapter

Rypin podziękowali burmistrzowi Pawłowi Grzybowskiemu i staroście Jarosławowi Sochackiemu za współpracę podczas Targów Rypin Agra akcji MOTOSERCE, podczas której udało się przeprowadzić zbiórkę życiodajnego płynu.

(ak), fot. UM Rypin

Świętowali Międzynarodowy Dzień Pluszowego Misia

RYPIN/GMINA RYPIN ▶ Pluszowy miś to jedna z najbardziej popularnych zabawek od ponad stu lat. Są dwie wersje jej powstania

Pierwsza głosi, że pod koniec XIX wieku Margarete Steiff, niepełnosprawna wskutek choroby Heinego-Medina Niemka, szła pluszowe zwierzątka, w tym niedźwiadki. Jej siostrzeniec w 1880 roku wpadł na pomysł, by działalność ciotki spopularyzować i na niej zarobić, więc założył firmę produkującą pluszaki. W 1903 roku wystawiono je na targach w Lipsku, gdzie spotkały się z zainteresowaniem Amerykanów. 3000 egzemplarzy wyeksportowano do Stanów Zjednoczonych. Tam zdobyły dużą popularność i wkrótce misie zaczęto

produkować w USA.

Dруга wersja historii powstania pluszowego misia głosi, że podczas polowania w 1902 roku z udziałem ówczesnego prezydenta Stanów Zjednoczonych Teodora Roosevelta został postrzelony mały niedźwiadek. Zwierzęciu darowano życie, a „The Washington Post” opublikował rysunek o tym wydarzeniu. Zobaczył go sklepikarz Morris Mitchom, imigrant z Rosji i zainspirowany grafiką zaczął wytwarzanie pluszowego misia, któremu nadał imię Teddy na cześć prezydenta. W ciągu kilku lat stał się poten-

tatem, a jego firma Ideal jednym z najbardziej znanych producentów pluszowych niedźwiadków.

Międzynarodowy Dzień Pluszowego misia zaczęto obchodzić w 2002 roku na pamiątkę setnej rocznicy powstania maskotki. Jej popularność spowodowała, że wykorzystano ją w wielu bajkach dla najmłodszych. Któż z dzieci i dorosłych nie zna Kubusia Puchatka, Misia Uszatka, Corallola czy Misia Yogi? Pluszowy niedźwiadek to częsty prezent dla milusińskich, który towarzyszy im w pierwszych latach życia.

Przypadający na 25 listopada Międzynarodowy Dzień Pluszowego Misia obchodziły dzieci z Przedszkola Miejskiego nr 3 Niezapominajka w Rypinie, które wzięły udział w konkursie plastycznym „Mój miś” zorganizowanym przez Przedszkole Miejskie nr 2. Z powodu obostrzeń związanych z pandemią koronawirusa rozstrzygnięto go wirtualnie. Komisja wyłoniła zwycięzców, wśród których była trójka uczestników uczęszczających do placówki: Liliana Turalska z grupy Mrówki, Emil Sobierajski z grupy Mrówki, Filip Rymacki

z grupy Świerszcze. Wszyscy zajęli pierwsze miejsca, dostali nagrody tudzież dyplomy.

Do obchodów święta pluszowego misia dołączyły również przedszkolaki z Borzymina. Obejrzały multimedialną prezentację, opowiadały o swoich misiach, wykonywały prace plastyczne, których tematem był oczywiście pluszowy niedźwiadek. Dużym powodzeniem cieszyła się fotobudka, w której każde z dzieci mogło stać się na chwilę misiem.

(jd)

fot. Przedszkole Borzymin

Z worka

XX WIEK ▶ Skąd wziąć ubrania, kiedy w budżecie domowym tylko pustki? Mieszkańcy USA znani ze swoich biznesowych talentów w czasach największych kryzysów sięgali po ubrania... z worków

W 1924 roku pracownica mleczarni w stanie Missouri Asa Bales opatentowała swój wynalazek – nowy rodzaj materiału na worki, który nadawałby się na wykonanie z nich także ubrań. Patent odkupiła od niej firma, w której pracowała. Rok później firma wypuściła na rynek worki, a jako załącznik projekty wykrojów, dzięki którym można było wykonać z worków ładne sukienki. W rekordowym 1946 roku wyprodukowano ponad milion kilometrów dwumetrowej szerokości

płatów materiału na worki.

Gdy coraz więcej gospodyń domowych szyło ubrania z worków, producenci zaczęli wypuszczać na rynek worki nie tylko w różnych kolorach, ale także ze wzorami. Chodziło o to, by ludzie czuli się lepiej, ubierając zrobione przez siebie ubrania. Najpopularniejszy wzór przedstawiał szachownicę. O tym jak przerobić worek na ubranie, nauczano nawet w niektórych szkołach dla pań. Istniała także gazeta pod tytułem „Out of bag” (Z worka), w której gospodynie

domowe znajdowały mnóstwo wykrojów i zdjęć.

W czasach wielkiego kryzysu gospodarczego w 1930 roku niemal co drugi Amerykanin posiadał w szafie ubrania z worków. Popularne stały się cotygodniowe zgromadzenia pań, które wymieniały się różnymi wzorami worków. W latach 30-tych jedna z firm produkujących mękę wypuściła na rynek serię worków w kolorach pastelowych. Były one bardzo poszukiwane przez panie. Nic dziwnego, skoro jeden metr materiału kupionego w sklepie kosztował 60 centów, natomiast worki były prawie darmowe. Wkrótce wymyślono domowe sposoby na barwienie nawet szarych worków. Wystarczyło namoczyć je na noc w nafcie i dodać tusz do piór wiecznych. Odbływały się także konkursy dla najlepszych projektantek. Najbardziej znany był konkurs na Królową Worków Bawełnianych (National Cotton Bag Sewing Queen). Jeszcze w czasie badań w 1951 roku okazywało się, że 91% amerykańskich pań choćby raz w życiu uszyło sukienkę z worków.

Po II wojnie światowej stopniowo materiałowe worki zastępował papier. Był tańszy, a ludzi było już stać na zakupy. (pw)

XX wiek

Miesiąc przyjaźni

Jedną z najbardziej obrzydliwych form propagandy były organizowane w czasach PRL Miesiące Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Miesiącem, w którym pogłębiano przyjaźń polsko-radziecką, był oczywiście październik, ale działające w każdej miejscowości powiatowej koła Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej były aktywne cały rok. Na wsiach organizowano prelekcje dla miejscowych rolników. Oczywiście przychodzili na nie raczej z przymusu niż własnej woli. Podobnie było w zakładach, gdzie organizowano tego typu odczyty. Można było oczywiście nie przyjść na takie spotkanie, ale wiązało się to z zagrożeniem bycia zwolnionym. Do niektórych wsi przyjeżdżały także wycieczki

z ZSRR.

Dlaczego na miesiąc przyjaźni wybrano październik? To właśnie w tym miesiącu przypada rocznica bitwy pod Lenino. Był to chrzest bojowy polskich jednostek, które tworzone w ZSRR i które następnie razem z Armią Czerwoną dotarły aż do Berlina. W całym propagandowym natłoku bywały i ciekawe inicjatywy. Przyjaźń ze Związkiem Radzieckim czczono np. urządzając wieczory pułkowskie. Czytanie wierszy rosyjskiego poety samo w sobie było nawet dobre.

Przenieśmy się do 1949 roku do naszego regionu. Jak wów-

czas świętowano miesiąc przyjaźni? W toruńskim teatrze przemówienie wygłosił radziecki pułkownik Gawrylenko. We Włocławku ogłoszono konkurs na projekt pomnika przyjaźni polsko-radzieckiej, który następnie miał stanąć w mieście. W powiecie wąbrzeskim istniało kilka kół towarzystw przyjaźni. Oprócz samego Wąbrzeźna działały one w Kowalewie, Golubiu, Radowiskach, Ryńsku, Dębowej Łące, Książkach, Wielkim Rychnowie i Płużnicy. W wiejskich miejscowościach organizowano kursy języka rosyjskiego.

Po śmierci Stalina świętowanie przyjaźni polsko-radzieckiej nieco ostygło, chociaż w kołach przyjaźni zapisanych było wciąż wielu Polaków. Działo się tak, ponieważ zapisywano masowo osoby ze szkół oraz pracowników, którzy chcieli mieć w pracy święty spokój.

(pw)

XX wiek

Eliminacja z zawodu

Na początku lat 30-tych w Polsce wciąż brakowało szkół, ale na skutek kryzysu gospodarczego zaczęto likwidować te najmniejsze, położone na wsiach i liczące sobie pierwsze trzy klasy.

Redukcje nie ominęły także okolic Golubia. Dwaj nauczyciele: Kaniecki i Wojciechowski otrzymali zawiadomienia o „zwolnieniu ze służby w szkole”. Jak mówi sama nazwa, nauczyciel był wówczas funkcjonariuszem państwowym, zupełnie jak policjant czy listonosz. W szkołach zapanowała bardzo zła atmosfera. Nauczyciele byli zwalniani czasem według klucza partyjnego. Nieprzychylni władzy byli

szybciej eliminowani z systemu. Po Golubiu rozchodziły się także pogłoski o donosach, które miał kierować na kolegów jeden z nauczycieli. Bardzo śmiesznie pisała o tym Gazeta Wąbrzeska:

– „Człowieka, który zajmuje się niecnym denuncjatorstwem przysłowie nazywa niechlujnym stworzeniem czworonożnym.” Oczywiście chodziło o świnię.

(pw)

XX wiek

Książki w objazdach

Powiatowa biblioteka objazdowa to pomysł pochodzący jeszcze sprzed I wojny światowej, który działał w powiecie wąbrzeskim.

Na początku XX wieku dostęp do bibliotek i nowych książek był utrudniony dla mieszkańców wsi. Z myślą o nich powstawały Wanderbucherei, czyli biblioteki objazdowe. W powiecie wąbrzeskim taka objazdowa biblioteka miała swoje komórki w 23 obwodach. Wydawaniem książek zajmowali się nauczyciele. Co jakiś

czas następowała rotacja książek między oddziałami wędrującej biblioteki. W ten sposób mieszkańcy wsi mogli mieć dostęp do nowych pozycji książkowych. Tradycja wędrujących bibliotek przetrwała w Niemczech do dziś. Obecnie jako nosnik książek służą busy bądź tramwaje.

(pw)

XX wiek

Magia szycia

Singer – jedna z lepszych marek produkujących maszyny do szycia – obecnie nie przeżywa złotych czasów. Ludzie nie kupują wielu maszyn do szycia. Zanika także umiejętność szycia nawet ręcznego. Tymczasem przed wojną w każdym powiatowym mieście istniały przedstawicielstwa marki Singer. W 1938 roku w Lipnie odbyły się nawet kursy dla osób chętnych poznać zalety tych maszyn do szycia.

Inspektorem filii Singera w Lipnie tuż przed wojną był Antoni Zielnkiewicz, natomiast w sąsiednim Rypinie Jan Fabianowicz. Panowie postanowiły wspólnie urządzić pokaz połączony z kursem szycia na maszynie. Na 15-dniowy kurs uczęszczało 16 mieszkank Lipna. Instruktorą była krawcowa z Warszawy – Maria Bielicka, a kursantkami miejscowe krawcowe i uczennice. Po odbyciu kursu odbywała się wystawa prac wykonanych przez panie. Podobny kurs w Lipnie

odbył się jeszcze w kwietniu 1939 roku.

– „Nie od rzeczy będzie wspomnieć, że przez zapoznanie się z pracą na maszynie f-mv „Singer”, każda z Pań bardzo dużo zyska bodaj, by dla tego, że tworząc własny przemysł domowy, wyruguje handel tandetny” – reklamowano w gazetach.

Słowo „tandeta” znaczyło wówczas handel okazyjny. Dziś to znaczenie zanikło.

(pw)

Polski Sejm Dzielnicowy

XX WIEK ➤ Na początku grudnia 1918 roku w Poznaniu rozpoczął obrady Polskim Sejm Dzielnicowy. Co ciekawe zasiadało w nim 10 posłów – delegatów z ówczesnego powiatu wąbrzeskiego. Przypominamy historię tego sejmiku oraz jego znaczenia dla odzyskania niepodległości Polski

Pod koniec I wojny światowej na terenie ziem zaboru pruskiego – w Wielkopolsce, Pomorzu i na Śląsku powstała organizacja polityczna, która reprezentowała polskie dążenia niepodległościowe – Naczelna Rada Ludowa. Powstała ona w 1916 roku w Poznaniu jako nielegalny Komitet Międzypartyjny, nazywany też Centralnym Komitetem Obywatelskim. Wśród partii największy wpływ na pracę komitetu miało Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne. NRL popierała ententę, ściśle współpracując z założonym 15 sierpnia 1917 roku w Lozannie i prowadzonym przez Romana Dmowskiego, Komitetem Narodowym Polskim w Paryżu, który uznawała za legalne władze Polski.

Po wybuchu rewolucji w Niemczech w październiku 1918 roku i zawieszeniu broni – 11 listopada, korzystając z zamieszania, tymczasowy Komisariat Naczelnej Rady Ludowej wymógł na niemieckich władzach zgodę na zorganizowanie parlamentu składającego się z reprezentantów osób narodowości polskiej. Jedynym warunkiem władz pruskich była zgoda na to, że sejm nie będzie miał prawa oderwać żadnego

fragmentu niemieckiego terytorium.

Tymczasowy Komisariat NRL w dniu 14 listopada 1918 wydał odezwę w sprawie przeprowadzenia wyborów delegatów do Polskiego Sejmu Dzielnicowego. Wybory odbyły się pomiędzy 16 listopada a 1 grudnia. W wielu miejscach miały one formę wiecu. Co ciekawe kobiety miały zarówno czynne, jak i bierne prawo wyborcze.

Ogółem wybrano 1399 posłów z czego: 526 reprezentowało Wielkopolskę, 431 – Śląsk, 262 – Prusy Królewskie, czyli Pomorze Gdańskie, 133 – skupiska ludności polskiej z terenów Niemiec, głównie z Nadrenii, Westfalii i Hesji, 47 – Prusy Książęce, czyli Warmię i Mazury. W tej liczbie znajdowało się 129 kobiet i 75 katolickich księży.

Nasi w Polskim Sejmie Dzielnicowym

Co ciekawe z ówczesnego powiatu wąbrzeskiego wybrano 10 posłów: księdza Bolta, Filipa Brateckiego, Hieronima Zielińskiego, Konrada Zmijewskiego (wszyscy z Wąbrzeźna) oraz hrabinę Marię Potocką z Piątkowa, Jana Kłosowskiego i Józefa Szymańskiego z Kowalewa Pomorskiego, Wacława Hulewicza z Gajewa oraz Maksymiliana

Strzelewicza i Stefana Warmińskiego z Golubia. Więcej o naszych posłach napiszemy w kolejnych numerach naszego tygodnika.

Sejm obradował pomiędzy 3 a 5 grudnia 1918 roku w budynku Kina Apollo przy ul. Piekary 17 w Poznaniu. W tych dniach w obradach brało udział około 1100 posłów, z czego ponad połowa wywodziła się z Wielkopolski.

Marszałkiem wybrano posła Stanisława Nowickiego, wicemarszałkami zostali: Józef Rymer (Śląsk), Stefan Łaszewski (Pomorze), ks. Walenty Barczewski (Prusy), Stanisław Piecha (robotnik z Westfalii). Sekretarzami mianowano: Antoniego Wierusza (Wielkopolska), Feliksa Koszutkiego (Berlin), hrabinę Marię Potocką z Piątkowa koło Kowalewa Pomorskiego (Pomorze), Szczepana Gracza (Pomorze), Franciszka Kurpieza (Śląsk), Dobrogosta Lassowa z Grabonoga (Wielkopolska). Powołano komisję, które miały obradować do dnia następnego. Ks. Stanisław Adamski i Adam Poszwiński złożyli sprawozdanie z działalności Komisariatu NRL.

Podczas obrad Sejm zajmował się głównie sprawami Wiel-

kopolski, Pomorza Gdańskiego, Śląska oraz Warmii i Mazur zarówno pod względem politycznym, jak i ekonomicznym oraz społecznym. Jedną z ważniejszych uchwał było powołanie Naczelnej Rady Ludowej jako jedynej i legalnej władzy zwierzchniej Polaków w Niemczech.

W obradach poruszano takie tematy, jak granice przyszłego państwa Polskiego, dostęp do morza, stosunek do rewolucji w Niemczech i Rosji, do rządów państw Ententy oraz innych, odradzających się państw. Zajmowano się także przyszłym ustrojem państwa polskiego, stosunkami społecznymi, problemem mniejszości narodowych, głównie niemieckiej, stosunkami między państwem i Kościołem.

Podjęto także kwestię tymczasowego rządu ogólnopolskiego. W uchwale Sejm Dzielnicowy wyraził wolę, by w Warszawie powołano jak najszybciej Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, złożony z przedstawicieli wszystkich partii i zaborów, który przejąłby władzę z rąk Józefa Piłsudskiego, sprawującego ją nie z woli narodu, a Rady Regencyjnej powołanej przez zaborców.

Pomimo, że Sejm nie mógł podjąć uchwały o oderwaniu ziem polskich od Niemiec, wyraził on wolę powstania zjednoczonego państwa polskiego z dostępem do morza. W tej sprawie wysłano między innymi telegramy do Georges'a Clemenceau, Thomasa Woodrow Wilsona i Davida Lloyd George'a. 5 grudnia Sejm zawiesił obrady. Nie powrócił do obrad ze względu na wybuch powstania wielkopolskiego.

Polski Sejm Dzielnicowy w Poznaniu konkretyzował żądania narodowe Polaków, podkreślając, że chcą oni pokojowego rozwiązania kwestii polskiej. Integrował społeczność Polaków w państwie niemieckim. Przede wszystkim jednak spełnił swój podstawowy cel, czyli legitymizował w ramach państwa niemieckiego władzę Naczelnej Rady Ludowej. Dzięki temu była ona w stanie przejąć później kontrolę nad wywołanym przedwcześnie powstaniem. Po objęciu Wielkopolski postanowieniami rozejmu w Trewirze, sprawowała ona funkcję lokalnego rządu aż do podpisania traktatu wersalskiego, kiedy to przekazano administrację II Rzeczypospolitej.

Opr. Szymon Wiśniewski

Średniowiecze

Pierwsi komturowie

W czasach krzyżackich zamkiem w Golubiu władało 29 komturów. Pierwszym był niejaki Herman, który mieszkał w drewnianym grodzie. Drugi Konrad von Sack nakazał budowę ceglanego zamku. Ostatni komtur Konrad Esel władał zamkiem od 1454 do 1465 roku. Przybliżamy historię trzech pierwszych golubskich komturów.

Rycerze Zakonu najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie, popularnie zwani Krzyżakami, po raz pierwszy pojawili się nad Drwęcą w 1231 roku. Wówczas zdecydowali się oddać tereny nad rzeką biskupowi włocławskiemu Wolimirowi. Ten w 1276 roku zapisał wieś rycerzowi Wojciechowi ze Smolna.

Pod koniec XIII wieku Krzyżacy w wyniku zamiany terenów odzyskali Golub i okolice. Pod koniec XIII wieku wzniesli na wzgórzu drewnianą konstrukcję o charakterze obronnym. Funkcjonowała ona bardzo krótko, ponieważ na przełomie wieków XIII i XIV zakonnicy rozpoczę-

li budowę murowanego zamku. Inicjatorem powstania warowni w Golubiu wówczas był mistrz krajowy ziemi chełmińskiej **Konrad von Sack**. Nie został on jednak pierwszym komturem. Funkcję tę sprawował bardzo krótko, do sierpnia 1306 roku niejaki Herman. Niestety nie posiadamy o nim żadnych informacji.

O wiele więcej wiemy o **Konradzie Sacku**. Urodził się w rodzinie ministeriałów będących w służbie wójtów Gery w Turynii i Plauen w Saksonii. Najprawdopodobniej Konrad Sack przybył do Prus w roku 1283. Związał się początkowo z konwentem w Królewcu, a po wstąpieniu Me-

inharda von Querfurta na urząd mistrza krajowego pełnił służbę u jego boku jako kompan. Zaufanie jakie zdobył służbą przy samym mistrzu, pozwoliły mu kolejno objąć stanowisko komtura Dzierzgonia (w 1296 roku), komtura ziemi chełmińskiej (1296-1298 oraz komtura Torunia (1298-1302). W 1299 roku, po śmierci Meinharda, stanął na czele prowincji pruskiej, łącząc na krótko urząd komtura toruńskiego z funkcją zastępcy mistrza krajowego. W roku 1302, po rezygnacji Helwiga von Goldbacha, powołany został na stanowisko mistrza krajowego Prus. Urząd mistrza sprawował do marca 1306 roku,

kiedy to złożył go z uwagi na swój wiek i słabe zdrowie. Po rezygnacji na krótko objął we władanie komturstwo w Golubiu. Wkrótce potem zmarł. Pochowany został w katedrze w Chełmży.

W latach 1308-1311 zamkiem w Golubiu kierował książę **Luter z Brunszwiku**. Pochodził z dynastii Welfów. Jego ojcem był książę Brunszwiku Albrecht I Wielki, matką natomiast Adelajda, córka margrabiego Montferratu Bonifacego II. Był jednym z najmłodszych z liczego rodzeństwa, dlatego też został przeznaczony do stanu duchownego. Wstąpił do zakonu w 1300 roku. Karierę zaczął od służby na zamku w Dzierzgoniu. W 1308 objął komturę w Golubiu. Rok później był komturem domowym Dzierzgonia, a od 1313 komturem domowym Malborka. W 1314 został wielkim szatnym i komturem Dzierzgonia. W tym czasie lokował kilka miast oraz uczestniczył w akcji kolonizacyjnej południowych Prus. Wielkim mistrzem został wybrany w trakcie wojny polsko-krzyżackiej i po tragicznej śmierci Wer-

nera von Orselna, 17 lutego 1331 roku. Luther z Brunszwiku kontynuował podbój Kujaw. Nakazał Dytrykowi von Altenburgowi najazd na Wielkopolskę. Krzyżacy dotarli wówczas aż pod Kalisz, pustosząc ogromne połacie ziem. W kolejnych wyprawach nie przeszkodziła im nawet bitwa pod Płowcami. W maju 1332 roku armia zakonna zdobyła Brześć Kujawski i Inowrocław. Na Kujawach zorganizowano komturie.

Pomimo, że trwały działania wojenne, sam Luther von Braunschweig stronił od uczestniczenia w nich. Zajmował się reformą życia religijnego zgromadzenia, pisał wiersze i książki o tematyce teologicznej. Nakazał przebudowę zamku w Malborku, aby przypominał bardziej rezydencję świeckiego władcy niż klasztor. Przyczynił się do rozbudowy kaplicy św. Anny i wzniesienia w jej podziemiach mauzoleum wielkich mistrzów. Zmarł pod Sztumem, podczas jednej z podróży. Pochowany został w katedrze w Królewcu.

(szyw)

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-Moto
Autokasacja/demontaż

K. Bieganowski-skup aut gotówka, tel. 601 917 253

Stacja demontażu pojazdów. Samochodowe instalacje gazowe-montaż, serwis, Wola 27, tel. 500 102 555

mamAuto-złomowanie/auto-kasacja. Płacimy Najwięcej! Odbiór gratis, gotówka!, tel. 510 503 510

Skup aut za gotówkę, kupię auta w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887 813 007

Części i akcesoria

Auto-Zarebski-części i akcesoria samochodowe, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 32A, tel. 56 683 50 58

Części i akcesoria sam. U Małgosi, Małgorzata Salach, Golub-Dobrzyń, ul. Kościuszki 31, tel. 56 683 35 15, 504 538 151

Części i akcesoria sam. U Małgosi, Małgorzata Salach, Kowalewo Pom., ul. Batalionów Chłopskich 3B, tel. 56 684 40 72

Radmat-sklep motoryzacyjny, części i naprawa rowerów, tel. 726 235 076

U Adama Sklep motoryzacyjny Golub-Dobrzyń, ul. Swierkowa 8, tel. 566 833 784

Sklep motoryzacyjny, wymiana oleju MO-T-OIL, diag. komputer., wymiana opon, klimatyzacja, naprawy bieżące, Golub-Dobrzyń, ul. Dziewanowskiego 22, tel. 602 199 314

Auto części AiR, Golub-Dobrzyń, ul. Tulipanowa 14, tel. 664 490 951

Auto części Ravis, ul. Skępska 31, Lipno, tel. 54 288 46 76

MKF Auto-części i akcesoria do samochodów, motocykli, skutrów i quadów 2T i 4T, Wąbrzeźno, ul. Wolności 48, tel. 731 600 310

mamAuto-sprawdzone części używane do wszystkich aut-Gwarancja 1 miesiąc!, tel. 510 503 510

Serwisy

Auto-Zarebski naprawy bieżące, geometria kół 3D, klimatyzacja, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 32A, tel. 56 683 50 58

Naprawa i serwis samochodów ciężarowych-Gabar Wrocki, tel. 601 656 616

Wulkanizacja kompleksowo-Gabar Wrocki, tel. 601 707 951

D.Grabowski-Klimatyzacja i diagnostyka kół 3D, Sadykierz 17, tel. 668 547 369

K.Bieganowski-zakład wulkanizacyjny, Golub-Dobrzyń, ul. Strumykowa 1, tel. 601 917 253

D. Siemienik-klimatyzacja, wulkanizacja, serwis, tel. 56 683 30 17

Auto Check-klimatyzacja, elektryka sam., obsługa, naprawa, tel. 882 510 025

Auto naprawa J. Cebula-geometria, diagnostyka pojazdowa, Kowalewo Pomorskie, tel. 608 027 239

G.Nowakowski-auto naprawa, handel wulkanizacją, klimatyzacja, tel. 603 607 228

JB Truck-diagnostyka i naprawa samochodów ciężarowych, serwis klimatyzacji, tel. 608 711 361

D.Kęsicki-usługi mech., klimatyzacja, wulkanizacja, diag. komp., tel. 665 832 917

A.Osowski-ogumienie-sprzedaż, wymiana, serwis, tel. 692 833 009

Trygum-kompleksowe usługi wulkanizacyjne, opony używane, Płachoty 14, tel. 782 659 253

Auto-Nik-mechanika i diagnostyka samochodowa, Radomin 63 A, tel. 665 130 681

Mar-Mot-naprawa samoch., specjalizacja Renault, Peugeot, Citroen, tel. 666 866 751

AiR-auto naprawa, kompleksowe naprawy powypadkowe, tel. 664 490 951

Gawrońscy-legalizacja tachografów cyfrowych, Rypin, ul. Mleczarska 21, tel. 602 536 686

Auto Sumocki-opony hurt-detali, sprzedaż, wulkanizacja i serwis. Naprawa aut. Lakierowania proszkowa. Klimatyzacja, Makówiec 67, tel. 601 927 221

Blonkowski, Tuchowo, Mysłakówko 15, tel. 692 144 235

Mechanika pojazdowa i serwis opon, Krojczyn 22, tel. 603 904 781

Mar-Auto Marek Grąbczewski-mechanika pojazdowa, wulkanizacja, geometria 3D, serwis klimatyzacji, Auto Pomoc 24h, Skępe, Józefkowo 4, tel. 508 086 766

Nowy serwis tachografów, legalizacja, naprawa, pobieranie danych analogowe i cyfrowe, Brodnica, ul. Podgórna 45, tel. 535 303 234

Nieruchomości

NSP-Nieruchomości-biuro pośrednictwa w obrocie nieruchomościami. Oferujemy profesjonalne przeprowadzenie każdego rodzaju transakcji w nieruchomościach, Golub-Dobrzyń, ul. Pod Arkadami 11, tel. 531 795 462

Wezmę w dzierżawę ziemię rolną gmina Ciechocin. Tel.506-323-680

Kupię mały domek w Dębowej Łące tel. 609 084 157

Sprzedam ziemię 14 ha g. Golub-Dobrzyń tel. 694 187 513

Praca

Zatrudnię kierowca C+E , praca po kraju, codziennie w domu, tel. 609 558 987

Rolnictwo

Maszyny

S. Motycki-akumulatory ZAP Piastów, FUCHS oleje rolnicze, folie kiszonkarskie, mały przymowe, ruszta betonowe dla trzody i bydła, Dulska, tel. 501 291 755

Importer maszyn i urządzeń rolniczych Krzysztof Jabłoński, Obręb 25, tel. 604 849 435

Land-Handel sprzedaż maszyn rolniczych. Usługi: koparką/spychem. Wulkanizacja: rolnicze, tir, przemysłowy, Kikół, Wola 47a, tel. 506 053 816

Naprawa sprzętu rolniczego oraz sprzedaż części do ciągników i maszyn rolniczych, Wielgie, ul. Ogrodowa 17, tel. 606 193 135, 54 288 77 25

Sprzedaż sprzętu rolniczego: agregaty, pługi, kabiny, rozsiewacze, rozrzutniki, przyczepy, Wielgie, tel. 606 193 135

Kupię Ursusy, Zetory, Fergusony, MTZ, Pronary, Belarusy i inne ciągniki, tel. 601 729 483

Zwierzęta

Hodowla materiału zarybieniowego ryb karpio-watych, Wielka Łąka 61, tel. 606 638 810

Transport koni oraz bydła, wystawiam Faktury Vat, tel. 609 092 360

Kurczaki brojlery do uboju 12 grudnia, Kowalewo Pomorskie, tel. 693 110 176

Inne

Agromax-hurtownia nawozów, Brodnica, tel. 56 498 23 39

Marcinkowscy gospodarstwo szkółkarskie tel, Szychowo 18, tel. 698 587 647

Usługi

Auto handel/komis

Auto Handel-komis skup i zamiana, Marek Wiśniewski, Brodnica, ul. Lidzbarska 10B, tel. 603 858 933

Damar-auta sprowadzane z Niemiec, komis, transport, Brodnica, ul. Sikorskiego 4, tel. 660 466 986

Budowlano/remontowe

Drewniane konstrukcje dachowe, Radomice 119, tel. 604 493 762, 54 287 94 91

Piasek, żwir-piasek płukany, sucho siany, żwir, czarnoziem, torf, kruszywo, kamień, tłuczeń, gruz-Dowóz, tel. 608 219 596

Wodny kolektor słoneczny sprzedaż, montaż, serwis, tel. 668 773 499

Karkon Zaporowicz-producent kotłów UKZ EKO-sprzedaż części, Golub-Dobrzyń, ul. Sz. Rypińska 50, kontakt pod nr. tel. 695 912 114, facebook.com/karkongd

Usługi hydrauliczno-słusarskie, wodno-kan i CO. Wykonawstwo instalacji wodnych, kanalizacyjnych i CO. Montaż kotłowni. Radomin 23b, tel. 512 295 280

Projektownia-meble na wymiar: m.in. kuchenne, biurowe, szafy przesuwne. Wyposażenia firm, aptek, przychodni lekarskich, inst. pożytku publicznego, tel. 662 116 657

Benstal-Ogród, Narzędzia, Stal, Rypin, Piśsudskiego 76A, tel. 54 230 90 66, 519 618 010

El-Dan firma ogólnobudowlana, stany surowe, elewacje, dachy, docieplenia, wykończenie wnętrz, tel. 792 080 506

FHU Rolkop materiały budowlano-przemysłowe, Lipno, ul. Jastrzębska 17A, tel. 605 085 007

FU Krystian Pawłowski-adaptacja poddaszy, tynki elewacyjne i dekoracyjne, malowanie, gładzie, płytki, Dobrzyń nad Wisłą, tel. 794 663 537

Gru-Met-piaskowanie z dojazdem. Usługi słusarsko-spalalnizce, tel. 888 471 801

Hurtownia materiałów budowlanych F.H.U. Rad-Met Radosław Będlin, Moszczone 40, tel. 513 178 323, 727 688 027

M-4 okna, bramy garażowe, drzwi, rolety, parapety, Lipno, ul. 3-go Maja 16, tel. 54 288 35 82

Marex technika grzewcza i sanitarna, Lipno, ul. Skępska 36, tel. 604 612 749

Max-Bruk-układamy kostkę brukową i granitową. Wykonujemy chodniki, parkingi, drogi, podjazdy, tarasy, ogrodzenia itp., Tuchowo, tel. 790 547 678

Montaż przydomowych oczyszczalni ścieków, produkcja kotłów CO, usługi hydrauliczne, koparką i koparko-ładowarką, tel. 667 552 919, 607 479 291

Ocieplanie pianką PUR, tynki i posadzki maszynowe, tel. 501 202 840

P.P.H.U Kalinowski-bramy, ogrodzenia, balustrady, usługi spawalnicze, Tuchowo, tel. 512 442 245

P.P.H.U Rom-Dom-więzby dachowe, pokrycia dachowe, obróbki blacharskie, budowa domów w systemie szkieletowym. Roman Ruszkowski. tel. 601-811-909

P.P.H.U. Michał Ostrowski-usługi koparkami, transport materiałów sypkich, Jasień 53a, tel. 505 840 026, 502 212 981

Panorama-sprzedaż okien, drzwi, rolet, bram, parapetów, moskitier, Rypin, ul. Kościuszki 54, tel. 509 728 154, 729 353 930

Schody drewniane, układanie podłóg/parkietów, cyklinowanie, balustrady, tarasy, meble ogrodowe, Tuchowo, tel. 602 636 101

Tynki cenentowo-wapienne. Długoletnie doświadczenie, Dobrzyń nad Wisłą, tel. 607 349 375

Usługi elektryczne, energetyczne, podnośnik koszowy 18m, pomiary i inne usługi, Ziółkowski Ireneusz, Dobrzyń nad Wisłą, tel. 606 313 594

Usługi koparko ładowarką/wywrotką, melioracje, odwodnienia, pomiary spadków, ekoszamba, Wola 9a, tel. 698 481 967

Zakład stolarski Szczepan Zaborowski oferuje: więzby dachowe, schody, meble ogrodowe, parkiety, Wielgie, tel. 606 320 635

Malowanie, remonty, tel. 885 810 599

Producent kotłów C.O. „JAWA”. Kotły ekologiczne 5 klasy. Ceny producenta. Lipno ul. Wojska Polskiego 3 tel. 664 447 853 lub 500 027 018

Domy weselne/sale

Zajazd Złota Podkowa-sala weselna, imprezy okolicznościowe, Wrocki, tel. 601 913 928

Półwysp Wądzyn-sala weselna, imprezy okolicznościowe, tel. 667 652 205

Sala bankietowa Róża, wesela, przyjęcia, stypy, imprezy okolicz., Golub-Dobrzyń, ul. Toruńska 7, tel. 532 524 082, 532 524 099

Sala bankietowa U Danieli-wesela, imprezy okolicznościowe, Zbójno 152, tel. 698 142 767

Restauracja Marsylia-wesela, imprezy okolicznościowe, Lipno, ul. Wyszyńskiego 48, tel. 607 981 703

Doradztwo/inwestycje

**GEODETA & KSIĘGOWA
www.wroblewscy.pro
tel. 601 883 514 kom. 601 883 275**

Viz-Arch biuro architektoniczne Dorota Czarnołucka-Krzemińska, projektowanie, nadzorowanie, doradztwo inwestycyjne, tel. 881 205 398, 886 115 708

Biuro Rachunkowe Dorota Garkowska, Golub-Dobrzyń, ul. Konopnickiej (Pawilon Nr 5), tel. 608 514 548

Biuro Rachunkowe Sigma Barbara Jasieniecka, Golub-Dobrzyń, ul. Pod Arkadami 3, tel. 666 083 486

Biuro Rachunkowe Buchalter Beata Kudźba, Golub-Dobrzyń, ul. Mickiewicza 1/17, tel. 668 237 890

Prowadzenie dokumentacji: KPiR, ryczałt, pełna księgowość, Zus, kadry, płace, obsługa BHP, Tuchowo, ul. Sierpecka 19, tel. 509 473 710

Edukacja

Akademia Językowa CGD-uczymy dzieci, młodzież i dorosłych, Golub-Dobrzyń, ul. Pod Arkadami 9, tel. 604 791 169

OSK Paradziński, Golub-Dobrzyń, ul. Mostowa 1A, tel. 693 032 565

OSK Ekspert Justyna Kuchcińska-kursy Kat. A, A1, A2, AM, B, Wielgie, ul. Ogrodowa 27, tel. 507-764-236 , www.ekspert-szkola.pl

OSK Omega Ozimek Jacek-kursy prawa jazdy kat. A, B, B+E, C, C+E, Lipno, Osiedle W. Reymonta 6/61, tel. 889-307-337

OSK UT. Jabłoński Maciej-prawo jazdy kat. A, B, B+E, C, C+E, Tuchowo, tel. 502 452 902

Finanse/bankowość

Lombard pożyczki pod zastaw złota - aut - nieruchomości, Kowalewo Pom., ul. Toruńska 4, tel. 781 491 378

Dobry punkt finansowy, opłaty za wszystkie rachunki tylko 1,99, Golub-Dobrzyń, Plac Tysiąclecia 13 B, tel. 531 022 379

Alior Bank Partner - pożyczki, kredyty konsolidacyjne, konta osobiste, ul. Kościuszki 2, Lipno, tel. 54 287 19 99

Kantor Euro-Max możliwość negocjowania kursu walut, nkorzystniejsze ceny, tel. 54 288 30 11

Lombard Grosik skup złota, najniższa cena, najlepsze warunki, najniższe koszty, tel. 54 288 30 11

Foto/Video

Usługi fotograficzne, wideofilmowanie, wynajem fotobudki. Wolne terminy 2020/2021. Tel. 884 042 764

Gabinety weterynaryjne

Gabinet weterynaryjny lek. wet. K. Szarowska i M. Raś, dyżur całodobowy, Małe Pułkowo 42, tel. 608 156 833, 509 954 828

Gabinet weterynaryjny lek. wet. A. Sarek-Kaczorowska, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 19/15, dyżur całodobowy, tel. 517 532 637

Hotele/motele/zajazdy

Zajazd Złota Podkowa-hotel, restauracja, Wrocki, tel. 601 913 928

Motel Przy Stacji, Frydrychowo 56, tel. 56 684 18 62

Półwysp Wądzyn-hotel, restauracja, tel. 667 652 205

Komputery/IT

Komputery, sprzedaż, serwis, kasy fiskalne, terminale płatnicze, programy Insert, tel. 600 483 434

PS Instal-komputery, serwis, sprzedaż, naprawa, instalacje RTV/SAT, Kowalewo Pomorskie, tel. 56 690 43 99

JK Centrum Serwisowe, telefony, komputery, nawigacje, konsole, Golub-Dobrzyń, ul. Piśsudskiego 5, tel. 796 088 904

JK Centrum Serwisowe, telefony, komputery, nawigacje, konsole, Kowalewo Pom., pl. 700-lecia 2, tel. 537 811 711

Kompix-sprzedaż, kupno, serwis komputerów PC oraz laptopów. Sprzedaż używanych komputerów, Tuchowo, tel. 788 745 302

Moda i uroda

Ada-Plus markowa biżuteria srebrna, stoisko patronackie (pralnia TESCO), kolekcje na każdą okazję.

Gabinet kosmetyczny W. Staniszweska, Golub-Dobrzyń, ul. Konopnickiej 7C, tel. 665 848 149

Salon kosmetyczny Daria, Golub-Dobrzyń, ul. Ceglana 4, tel. 508 741 237

Myjnie

Myjnia bezdotykowa 24h, Golub-Dobrzyń, ul. Żeromskiego 40A (naprzeciw TESCO), tel. 502 683 025

Myjnia samochodowa. Stacja Orlen Frydrychowo 56, tel. 56 684 18 62

Myjnia samoobsługowa bezdotykowa, Kowalewo Pomorskie, ul. Brodnicka 21

Pomoc drogowa

Pomoc drogowa-autoholowanie-Gabar Wrocki, tel. 663 007 096

JAC Wypożyczalnia lawet i przyczep towarowych oraz podłodziowych, Golub-Dobrzyń, Podzamek Golubski 51, tel. 606 679 336, 606 478 379

Autoholowanie 24h, wulkanizacja, opony nowe i używane, akumulatory, felgi stalowe i aluminiowe, Wielgie, ul. Lipnowska 36, tel. 728 989 861

Pomoc drogowa 24h Lipno. Autoholowanie Sikorski. Przewóz maszyn i innych pojazdów-kraj i zagranica, tel. 733-573-007

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!
Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Pomoc drogowa, tel. 600 990 042

Składy opału

F.H. Dar-Pol-skład węgla Napole 80B, tel. 606 148 049

Dampol skład opału, Małki, tel. 508 173 746

FHU Olek Skład węgla, tel. 501 621 145

F.H.U. M. Onak skład opału, Kowalewo Pom., ul. Dworcowa 2, tel. 530 170 270

Skład opału S.C. Barbara Budzińska, Jerzy Budziński, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 31A (naprzeciw Olkopu), tel. 56 683 48 46

Skład węgla, Golub-Dobrzyń, Szosa Rypińska (naprzeciw szpitala), tel. 881 005 188

Magazyn opałowy Marchewka, Golub-Dobrzyń, ul. Sokołowska 44, tel. 56 683 37 99

Inter-Pal ekogroszek, pellet, brykiet, tel. 531 132 203

Agromax-autoryzowany sprzedawca katowickiego holdingu węglowego, Brodnica, tel. 56 498 23 39

Węglopol, skład węgla, Kamionka 17, tel. 609 092 360

Sport/rekreacja

Daria-siłownia tylko dla kobiet, Golub-Dobrzyń, ul. Ceglana 4, tel. 508-741-237

Hurtownia rowerów w Zieleniu-sprzedaż, serwis, naprawa, tel. 605 418 025

Salon firmowy Romet-skutery, motocykle, rowery, Rypin, ul. Piłsudskiego 47, tel. 600 261 092

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Wąbrzeźno, ul. Kopernika 7, tel.608 516 205

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Wąbrzeźno, ul. Gen. Sikorskiego 8, tel. 660 522 872

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Brodnica, ul. Kopernika 7, tel. 530 186 139

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Brodnica, ul. Farna 4, tel. 784 085 614

Stela-Mar Sklepy rowerowo-sportowe. Rowery, części, akcesoria, serwis. Artykuły sportowe, Brodnica, ul. Mostowa 8, tel. 662 126 961

Stacje kontroli pojazdów

Okręgowa stacja kontroli pojazdów Auto-Zarebski, Golub-Dobrzyń, ul. Szosa Rypińska 32A, tel. 56 683 50 57

J. Stuczyński, Kowalewo Pom., ul. Brodnicka 23, tel. 603 606 489

Okręgowa stacja kontroli pojazdów, Golub-Dobrzyń, ul. Sokołowska 23 (naprzeciw targowiska), tel. 887 508 100, 666 879 762

Okręgowa stacja kontroli pojazdów Gawrońscy, Rypin, ul. Mleczarska 21, tel. 54 444 71 15

Stacje paliw

Stacja paliw Lotos-Gabar Wrocław, tel. 56 683 69 66

Stacja Paliw Orlen-Frydrychowo 56, tel. 56 684 18 62

Transport

Transport, usługi ładowarką-Gabar Wrocław, tel. 601 656 616

Ubezpieczenia

M. Kielkowska, ubezpieczenia OC, AC, majątkowe, Zbójno, tel. 506 032 523

Centrum ubezpieczeń Sylwia Mróz, Golub-Dobrzyń, ul. Pl. 1000 lecia 11, tel. 512 289 878

Centrum ubezpieczeń Sylwia Mróz, Kowalewo Pom., ul. Batalionów Chłopskich 4, tel. 517 710 660

Komunikacyjne, rolne, życiowe, mieszkaniowe, Wielgie, ul. Włocławska 10, tel. 604 906 775

Najtańsze OC, sprawdzone AC, uprawy, domy, na życie, Cezary Wioletta Kowalscy, Dobrzyń nad Wisłą, ul. Franciszkańska 19, tel. 502 172 308

OC/AC, mieszkania, rolne, firmy, na życie, pożyczki, J. Stawarz, Tuchowo, ul. Sierpecka 4, tel. 664 059 393

Ubezpieczenia OC/AC, rolne, majątkowe, życiowe, kredyty, inwestycje. Piotr Kycia, Lipno, ul. Mickiewicza 10, tel. 606 340 278

Inne

Dorabianie kluczy, ostrzenie noży, nożyczek, maszyn, Golub-Dobrzyń, ul. Żeromskiego 40a, tel. 502 683 025

FHU Olek Sprzedaż dywanów, wykładzin, chodników, Ostrowite 22, tel. 501 621 145

Blum-Mar usługi leśne, wycinka drzew, pielęgnacja lasów, nowe nasadzenia, tel. 605 739 200

Różne

Sprzedam orzech włoski średni, tel. 54 289 73 47

Usługi foto-video Krzysztof Pokrętowski
Fotografia okolicznościowa
Filmowanie 4K Ultra HD
Filmy i zdjęcia 360°
Filmy reklamowe
Indywidualnie i dla firm

NOWOŚĆ! FOTOBUDKA NA TWOJEJ IMPREZIE

884 - 042 - 764   kpokretowski@gmail.com

OGŁOSZENIA DROBNE

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz obostrzeniami sanitarnymi obowiązującymi także na terenie naszego powiatu prosimy Interessantów o nieprzychodzenie do siedziby redakcji tygodników CGD, CLI, CRY, CWA.

Wszelkie sprawy, w tym te dotyczące ogłoszeń drobnych, prosimy załatwiać zdalnie, tj. telefonicznie (608 688 587) oraz mailowo (reklama@wpr.info.pl). Prosimy o wyrozumiałość. Dziękujemy, Redakcja.

EKO OPAŁ   **DYSTRYBUTOR POLSKICH KOPALNÍ PGG i KHW**

F.U.H.T. Marian Urbański
tel. 508 087 507

ekogroszek
pellet
pellet węglowy

PELET WĘGLOWY
YARMO
PALIWA EKOLOGICZNE
PREMIUM
20KG
DO KOTŁÓW Z AUTOMATYCZNYM PODAWANIEM PALIWA
Wartość opałowa 27 000 + 30 000 kJ/kg
Zawartość wilgoci: 2 + 6 %

PRODUKTY OPAŁOWE
EKO

87-500 RYPIN
UL. CICHĄ 29 G

MEDEX
EKOGRΟΣZEK
WESOŁA

SKAR

dombud rp
przyjedź i sprawdź nas!

DOŁĄCZ DO NAS!
facebook.com/dombudrp

Ul. Szosa Rypińska 26
87-400 Golub-Dobrzyń (obok Urzędu Pracy)
Tel. 56 682 18 11 lub 507 145 829

TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4, tel. 662 061 331
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 5000 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Emerycy i renciści mogą dorobić więcej

REGION ➤ GUS podał nowe dane o przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu. Jest ono wyższe niż ostatnio. A to oznacza, że od 1 grudnia emerycy, którzy nie osiągnęli powszechnego wieku emerytalnego oraz renciści, będą mogli więcej dorobić do swojego świadczenia

Każdy emeryt czy rencista może dorobić do swojego świadczenia i wiele z nich na to się decyduje. Niektórzy jednak muszą być czujni i kontrolować czy ich zarobki nie spowodują zmniejszenia lub zawieszenia świadczenia. – Limity w dorabianiu są uzależnione od średniej płacy krajowej i zmieniają się co trzy miesiące. Najnowsze będą obowiązywać od początku grudnia 2020 r. do końca lutego 2021r. Powinni je sprawdzać emerycy, którzy nie osiągnęli powszechnego wieku emerytalnego oraz renciści – informuje Krystyna

Michałek, rzecznik regionalny ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zmniejszyć wypłacaną emeryturę lub rentę, gdy przychód z dodatkowych źródeł przekroczy 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. – Od grudnia to kwota **3618,30 zł** brutto. Wpłata świadczenia może być również zawieszona jeśli przekroczenie będzie wyższe niż 130 proc. przeciętnego wynagrodzenia tj. **6719,70 zł** brutto – wyjaśnia rzeczniczka.

Natomiast uzyskanie przy-

chodów miesięcznie w granicach od **3618,30 zł** do **6719,70 zł** spowoduje zmniejszenie wypłacanego świadczenia o kwotę przekroczenia, jednak nie więcej niż o kwotę maksymalnego zmniejszenia. Kwota maksymalnego zmniejszenia wynosi obecnie **620,37 zł** dla emerytur i rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, 465,31zł dla rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy i **527,35 zł** – dla rent rodzinnych, do których uprawniona jest jedna osoba.

Inaczej jest w przypadku renty socjalnej. Renta socjalna zosta-

nie zawieszona po przekroczeniu **3618,30 zł** brutto przychodu.

Zmniejszenie bądź zawieszenie wypłacanego świadczenia zależy od ewentualnych przychodów z umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy agencyjnej, od których obowiązkowo są odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne, a także przychodu, który stanowi podstawę wymiaru składek przy prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej. W przypadku renty socjalnej wpływ na zawieszenie mają również kwoty podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych art. 27 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Kto może dorabiać bez ograniczeń

Emerycy, którzy ukończyli powszechny wiek emerytalny, czyli 60 lat lub 65 lat mogą dorabiać do swojej emerytury bez ograniczeń i nie muszą martwić się o rozliczenia z ZUS.

Wyjątek od tej zasady stanowią ci emerycy, którym ZUS podwyższył wyliczoną emeryturę do kwoty świadczenia minimalnego, czyli

do 1200 zł brutto. Wówczas, jeżeli przychód z tytułu pracy przekroczy wysokość kwoty podwyższenia do minimalnej emerytury to, emerytura będzie wypłacana w niższej kwocie, a więc bez dopłaty do minimum. Ograniczenia nie dotyczą również niektórych rencistów.

– Chodzi o osoby, które pobierają renty dla inwalidów wojennych, inwalidów wojskowych, których niezdolność do pracy związana jest ze służbą wojskową oraz osoby pobierające renty rodzinne po uprawnionych do tych świadczeń. Jeżeli osoba pobiera rentę rodzinną, która jest kwotowo korzystniejsza od ustalonej emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego – również może zarabkować bez ograniczeń – informuje Krystyna Michałek.

Więcej informacji o limitach zarobkowych można znaleźć tutaj: <https://www.zus.pl/swiadczenia/emerytury/zmniejszenie-lub-zawieszenie-swadczen-pracujacych-emerytow-i-rencistow>.

(red), fot. ZUS

Region

Z doradcą ds. ulg i umorzeń online

E-wizyty w ZUS-ie z każdym z dniem stają się coraz bardziej popularne. Z tej szybkiej i bezpiecznej formy kontaktu skorzystało blisko 9 tys. klientów, a ich liczba systematycznie rośnie. W trakcie wideorozmowy z pracownikiem ZUS można załatwić już nie tylko sprawy związane z emeryturami, rentami, wypłatą zasiłków, czy prowadzeniem firmy, ale również porozmawiać z doradcą do spraw ulg i umorzeń.

– E-wizyta to wideospotkanie z ekspertem ZUS, dzięki któremu można załatwić większość spraw bez konieczności wychodzenia z domu. Wystarczy komputer lub inne urządzenie z dostępem do internetu i kamerą. W województwie kujawsko-pomorskim z e-wizyty w ZUS skorzystało już blisko 460 klientów w tym 250 wideorozmów przeprowadzili eksperci bydgoskiego oddziału i 206

eksperci toruńskiego oddziału – informuje Krystyna Michałek, rzecznik regionalny ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

W całym kraju z e-wizyty skorzystało blisko 9 tys. klientów. Zadawali pytania dotyczące przede wszystkim emerytur i rent (2,8 tys.), zasiłków (2,5 tys.) oraz kwestii związanych z prowadzeniem firmy, w tym także pomocy w ramach Tarczy Antykry-

zysowej (2,3 tys.).

– Ponad 1,3 tys. osób chciało potwierdzić profil na Platformie Usług Elektronicznych. Od poniedziałku 23 listopada podczas e-wizyty z ekspertem ZUS można omówić również sprawy z zakresu ulg i umorzeń. Podczas wideorozmowy doradca na podstawie informacji przedstawionych przez klienta wskazuje mu najdogodniejsze warunki spłaty zadłużenia. Może zaproponować płatnikowi rozłożenie zadłużenia na raty, odroczenie terminu płatności czy zawieszenie postępowania egzekucyjnego – wyjaśnia rzeczniczka.

Trzeba pamiętać, że w każdej chwili można anulować termin e-wizyty. Wystarczy kliknąć w link „anuluj wizytę” w wiadomości e-mail otrzymanej z ZUS. Dzięki temu z wolnego terminu będzie mógł skorzystać ktoś inny.

(red), fot. ZUS

Region

Masz pytanie – zadzwoń do ZUS

Konsultacje telefoniczne z ekspertami ZUS cieszą się dużym zainteresowaniem klientów. Dlatego też Oddział ZUS w Toruniu wraz z podległymi jednostkami terenowymi uruchomia kolejne dyżury telefoniczne, które w tym tygodniu odbędą się w terminach od 2 do 4 grudnia.

– Tematyka dyżurów dotyczyć będzie ulg w opłacaniu składek, ulg w spłacie należności wobec ZUS, e-wizyt w ZUS czy podlegania ubezpieczeniom przez nianie i finansowania składek na te ubezpieczenia – informuje Krystyna Michałek, rzecznik regionalny ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Pierwszy dyżur odbędzie się 2 grudnia w godz. od 9.00 do 11.00 i dotyczyć będzie ulgi na start, preferencyjnych składek, małego ZUS plus oraz działalności nieewidencjonowanej. Dzwoniąc pod numer 502 008 688 będzie można dowiedzieć się m.in.: jakie warunki należy spełniać, aby skorzystać z ulgi; jakie są konsekwencje nieopłacania składek na ubezpieczenia społeczne; jakie są

skutki opłacania niższych składek na ubezpieczenia społeczne.

3 grudnia w godz. od 10.00 do 13.00 pod numerem telefonu 56 450 67 99 eksperci ZUS odpowiadają na pytania w zakresie ulg w spłacie należności w ZUS, ze szczególnym uwzględnieniem ulg w okresie pandemii. Z kolei 4 grudnia odbędą się dwa dyżury telefoniczne. W godz. od 9.00 do 11.00 pod nr tel. 56 450 68 55 będzie można dowiedzieć się jak skorzystać z e-wizyty w ZUS. Natomiast o kwestie dotyczące zasad podlegania ubezpieczeniom przez nianie i finansowania składek na te ubezpieczenia będzie można zapytać eksperta w godz. od 9.00 do 10.30 pod nr. Tel. 54 288 61 58.

(red), fot. ZUS

W święto Andrzeja

RYPIN ➤ Znany i lubiany obywatel Rypina Andrzej Orciuch obchodził właśnie urodziny i imieniny.

Andrzej ma 31 lat, ale co to za wiek dla zdolnego wokalisty? – Dziękuję bardzo za prezenty, które otrzymałem. Dziękuję bardzo Urzędowi Miasta Rypina

i Starostwu Powiatowemu w Rypinie – mówi jubilat.

Andrzej, także za naszym pośrednictwem, dziękuje staroście Jarosławowi Sochackie-

mu, radnej Barbarze Góreckiej i oczywiście burmistrzowi Pawłowi Grzybowskiemu oraz pozostałym radnym.

(red), fot. nadesłane

OGŁOSZENIE

Rzeczpospolita
Polska

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

GRUDNIOWY ROZKŁAD JAZDY KAWIARENKI LGD

Porozmawiamy o Funduszach Europejskich przy kawie...

STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
GMIN DOBRZYŃSKICH REGION PÓŁNOC

„Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ” działające w oparciu o Lokalną Strategię Rozwoju zaprasza mieszkańców/przedsiębiorców/NGO z powiatu rypińskiego na indywidualne spotkania informacyjno-doradcze w ramach kawiarenki dla obywateli. Podczas spotkań będzie można uzyskać informacje dotyczące wsparcia dla różnego rodzaju przedsięwzięć za pośrednictwem LGD, prawidłowego sporządzania dokumentacji rozliczeniowych, w tym wniosków o płatność i wiele innych przydatnych informacji.

Szczegółowe informacje dotyczące terminów i lokalizacji poszczególnych spotkań w ramach kawiarenki znajdują się na www.elgd.pl oraz profilu społecznościowym Facebook.

Biuro LGD

Rypin ul. Tadeusza Kościuszki 10, 87-500 Rypin.

tel. 505 759 320, 572 352 797, e-mail: dobrzyniaczy@wp.pl, www.elgd.pl

OGŁOSZENIE

Rzeczpospolita
Polska

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

LGD ANKIETUJE!

STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
GMIN DOBRZYŃSKICH REGION PÓŁNOC

„Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ” zaprasza wszystkie podmioty, które brały udział w działaniach związanych z wdrażaniem LSR tj. w naborach wniosków, wydarzeniach o charakterze promocyjno-informacyjnym, punktach konsultacyjnych, szkoleniach itp. do wzięcia udziału w badaniu oceny jakości i trafności środków przekazu w ramach prowadzonych działań komunikacyjnych i doradczych.

Wypełnione przez Państwa ankiety będą dla nas doskonałą wskazówką i podpowiedzią co jeszcze możemy usprawnić aby kolejne inicjatywy podejmowane przez LGD odpowiadały jeszcze bardziej Państwa potrzebom.

Informujemy, iż ankiety dotyczące ww. badania są anonimowe i dostępne w wersji papierowej w Biurze LGD oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej www.elgd.pl

Zapraszamy udziału w badaniu.

Biuro LGD

Rypin ul. Tadeusza Kościuszki 10, 87-500 Rypin.

tel. 505 759 320, 572 352 797, e-mail: dobrzyniaczy@wp.pl, www.elgd.pl

Remis z niedosytem

PIŁKA NOŻNA ▶ Mimo prowadzenia po pierwszej połowie nie udało się piłkarzom Lecha Rypin wywieźć kompletu punktów z Inowrocławia. Ostatecznie nasz zespół zremisował z Cuiavią 1:1. Gola dla Lecha zdobył Kowalski

W 6. minucie pierwszy strzał na bramkę Lecha oddał gracz Cuiavii, ale wysoko nad poprzeczką. W 17. minucie Jasieniecki po błędzie zawodnika Cuiavii uderzył prosto w bramkarza. W 34. minucie meczu Martyn Trędewicz uderzył obok słupka po dobrej akcji gości. W 40. minucie Lechici przeprowadzili wzorową akcję i po asyście Radka Lewandowskiego Adrian Kowalski pewnym strzałem wprowadził nas na prowadzenie! Przed przerwą jeszcze Krajewski próbował, ale uderzył daleko od bramki.

W 48. minucie stuprocentowa akcja Lecha i Jankowski trafił w słupek! W 56. minucie zawodnik Cuiavii uderzył nad bramką Beśki. W 58. minucie Beśka popisał się piękną obroną po strzale gracza

gospodarzy. Kilka chwil później Lechici w klarownej sytuacji wyszli z kontrą, ale w ostatniej chwili przerwał ją jeden z obrońców Cuiavii. Minutę później mieliśmy znowu doskonałą akcję na gola, ale piłki dogranej przez Kowalskiego nie sięgnął Jasieniecki. W 75. minucie R. Lewandowski z wolnego uderzył obok bramki. Minutę później jeszcze raz sprawdziło się piłkarskie powiedzenie, że niewykorzystane akcje mogą się zemścić. Cuiavia niestety wyrównała. W 79. minucie Lechici mogli mocno odpowiedzieć, ale w idealnej sytuacji M. Trędewicz przestrzelił. To była tzw. setka.

Minutę później Beśka obronił strzał gracza miejscowych. W 89. minucie strzał gracza Cuiavii obronił pewnie Wiktor Beśka.

W doliczonym czasie gry Beśka ponownie obronił tzw. setkę, tym razem dla Cuiavii. Więcej z gry mieli Lechici, jednak nie udało się zakończyć meczu zwycięstwem, na które bardziej zasłużyli. To był ostatni mecz w tym roku. Trwającą rundę Lech dokończy planowo w marcu 2021 r., a później planowany jest podział na dwie grupy.

Cuiavia Inowrocław - Lech Rypin 1:1 (0:1)

Gol dla Lecha: Kowalski

Skład: Beśka - Krajewski, Rybka, Nowak, R. Lewandowski, Jankowski, J. Trędewicz, Fodrowski (P. Lewandowski), M. Trędewicz, Jasieniecki (Moszczyński), Kowalski. Nieobecni: Osiecki - kontuzja, Baranowski - kartki, Czachorowski - wyjazd służbowy.

(ak), fot. Lech Rypin

Piłka nożna

Sparing z Brodnicą

Młodzicy Lecha Rypin przegrali 3:9 z rówieśnikami z klubu Gol Brodnica w meczu sparingowym.

Po awansie do ligi wojewódzkiej młodzicy Lecha Rypin zmierzili się w meczu sparingowym z drużyną Gol Brodnica, występującą w pierwszej lidze wojewódzkiej. Mecz rozegrany był w 4 kwartach po 20 minut. Młodzicy z Rypina wyszli przestraszeni, tracąc w dwóch

pierwszych kwartach 6 bramek, z czego 5 goli po stałych fragmentach gry z rzutów różnych. Dopiero w 2 ostatnich kwartach nastąpiło przebudzenie i Lech przypomniał o sobie, nawiązując równorzędna grę z przeciwnikiem i strzelając 3 bramki.

- Z boiska zeszliśmy po-

konani, lecz z podniesionym głowami. Czekamy na rewanż w styczniu, a za tydzień w sobotę o godzinie 10 mamy zaplanowany sparing z Juventus Academy z Torunia - informuje Lech na swoim Facebooku.

Skład drużyny: Karol Cielicki, Łukasz Liszewski, Olivier Markuszewski, Szymon Jasiński, Dawid Listkowski, Mateusz Guratowski, Jakub Sławiński, Maciej Rutkowski, Aleksander Kolbus, Marcel Budzich, Igor Pierzgałski. Trener Rafał Gadomski.

(ak), fot. Lech Rypin

Piłka nożna

Trenerzy odchodzą z Lecha

W poniedziałek (30.11) decyzją Zarządu RKS Lech Rypin duet trenerski Maciej Niedbalski i Piotr Buchalski nie poprowadzi dalej pierwszego zespołu Lecha Rypin.

- Nowego szkoleniowca poznamy w najbliższym czasie. Zarząd Klubu dziękuje trenerom za dotychczasową współpracę i życzy samych sukcesów w działalności na rzecz rozwoju piłki nożnej - podał na swoim Facebooku

w komunikacie rypiński klub.

Włodarze, ani też sami trenerzy, nie mogli być zadowoleni z postawy Lecha na jesieni. Rypianie po 16 meczach zajmują dopiero dwunaste miejsce w lidze.

(red), fot. Lech Rypin